

Plats och tid: Teams 09:00-12:30

Ledamöter: Stig Bertilsson, Bengtsfors
Ann Blomberg, Färgelanda
Benny Augustsson, Vänersborg
Christer Hassleback, Uddevalla
Christoffer Östling, Munkedal
Morgan E Andersson, Mellerud
Kent Hansson, Strömstad
Peter Eriksson, Trollhättan

Martin Carling, Dals-Ed
Ingemar Samuelsson, Uddevalla
Paul Åkerlund, Trollhättan
Henrik Harlitz, Vänersborg
Jan-Olof Johansson Lysekil
Anders Arnell, Orust
Liselotte Fröjd, Tanum

Ersättare: David Sahlsten, Uddevalla
Ulla Börjesson, Färgelanda
Lars Larsson, Orust

Michael Mellby, Mellerud
Bedros Cicek, Trollhättan
Ronald Rombrant, Lysekil

Tjänstgörande ersättare: Therese Mancini, Sotenäs, Michael Karlsson, Åmål

Fyrbodals kommunalförbund: Anna Lärk Ståhlberg
Andreas Borg
Morgan Ahlberg
Tobias Källqvist

Titti Andersson
Martin Palm
Ann Palmnäs
Christel Thuresson

Övriga deltagare: Carina Sahlén, VD Mediapoolen, Andreas Johansson, Redaktionschef
Mediapoolen och Mattias Hultqvist, Administrativ chef Mediapoolen. Per
Fjaestads Fjaestad consulting

Underskrifter:

Sekreterare

Martin Palm

Ordförande

Martin Carling

Justerare

Morgan E Andersson

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Innehåll

Beslutsärenden.....	3
Ärende 91 – Val av valberedning.....	3
Ärende 92 – Mötesdatum 2023	5
Ärende 93 – Uppdrag inom avfallsområdet	6
Ärende 94 – Äskande om budget för revisorerna 2023	7
Ärende 95 – Fördjupad översiktsplan för Brålanda (FÖP).....	8
Ärende 96 – Fördjupad översiktsplan för Hav Tjörn Orust	9
Ärende 97 – Svar gällande intresseundersökning avseende gemensamt fristadsansvar	10
Ärende 98 – Remissvar angående årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet 2021.....	11
Informations och anmälningssärenden	12
Ärende 99 –Tema: Fysisk planering och hållbara transporter	12
Ärende 100 – Information kring rapport slutsatser kring möjligheter och risker för våra fordonsrelaterade företag.....	13
Ärende 101 – Ägarsamråd Mediapoolen	14
Ärende 102 – Aktuella infrastrukturärenden	15
Ärende 103 – Aktuella delegationsbeslut	16
Ärende 104 – Ärenden kopplade till Beredningen för hållbar utveckling (BHU), Västkom och Samrådsorganet (SRO)	17
Ärende 105 – Meddelanden.....	18
Ärende 106 – Övriga frågor	19
Ärende 107 – Nästa möte.....	20

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Beslutsärenden

Ärende 91 – Val av valberedning

På direktionens möte i februari 2023 ska val göras för uppdrag i Fyrbodals kommunalförbund. Den politiska strukturen i kommunerna efter valet förväntas bli klar under hösten. Vid tidigare motsvarande uppdrag har valberedningen valts av den ”gamla” direktionen. AU har fått i uppdrag av direktionen att föreslå valberedning för mandatperioden 2023-2026.

Nuvarande valberedning är Åsa Karlsson, Munkedal, sammankallande, Anne Sörkvist, Åmål, Monica Hanson, Trollhättan, Gunnar Lidell, Vänersborg, Ewy Gahnström, Uddevalla, Per Eriksson, Bengtsfors och Lars Larsson, Orust.

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå direktionen att godkänna förslag till reviderad arbetsordning för valberedningen och att förslaget till valberedning presenteras inför direktionens möte.

Ärendet föredrogs av Martin Carling, förbundsordförande.

Handlingar för reviderad arbetsordning för valberedning bifogas protokollet.

Handlingar kring förslag på ny valberedning bifogas protokollet

Anders Arnell yrkande att han själv skall ingå i valberedningen istället för den av arbetsutskottet nominerade Lars Larsson. Ordförande konstaterade genom acklamation att det råder enighet i direktionen om val av samtliga ledamöter i valberedningen utom de från Bohuslän. Efter direktionens godkännande ställdes därför Lars Larsson, Lars Tysklind och Anders Arnell emot varandra och efter acklamation konstaterade ordförande att Lars Larsson och Lars Tysklind valts. Anders Arnell begärde att votering skulle genomföras. Ordförande ajournerade mötet i fem minuter för att undersöka möjligheten att genomföra en sluten omröstning. Efter ajourneringen beslutades genom acklamation att Lars Tysklind valdes som den ena av två ledamöter från Bohuslän samt att en sluten omröstning inte kunde genomföras digitalt varför valet av Bohusläns andra plats i valberedningen flyttas fram till direktionens möte i Munkedal 27 oktober.

Direktionen beslutar

Att godkänna förslaget till reviderad arbetsordning för valberedning.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Att godkänna Monika Hansson, Trollhättan (Sammankallande), Per Eriksson, Dalsland, Dan Åberg, Vänersborg, Anna-Lena Heydar, Uddevalla, Lars Tysklind, Bohuslän och Linda Jansson, Dalsland till valberedning

Att Bohusläns andra plats i valberedning beslutas på direktionsmötet i Munkedal 27 oktober.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Ärende 92 – Mötesdatum 2023

Ett förslag på mötesdatum för 2023 som ligger till grund för förbundets årshjul har tagits fram. Förslaget bygger på samma princip som tidigare år med intervall och hänsyn till SKR:s styrelse och helgdagar. Mötet för arbetsutskottet i januari stryks.

Arbetsutskottet: 9/3, 27/4, 25/5, 24/8, 5/10, 16/11

Direktionen: 9/2, 30/3, 11/5, 15/6, 21/9, 26/10, 7/12

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå direktionen att godkänna förslaget på mötestider för 2023

Ärendet föredrogs av Martin Palm, administrativ chef.

Handlingar till ärendet bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att godkänna förslaget på mötestider för 2023.

Justerare:		Utdragsbestyrkande:

Ärende 93 – Uppdrag inom avfallsområdet

Förbundet har det senaste året från medlemskommuner och andra fått frågor och förslag som berör avfallsområdet. Det sker stora och snabba förändringar inom avfallsområdet, från linjära materialflöden till cirkulära. Förändringen drivs av både nya lagar, direktiv, förordningar och affärsmässig utveckling. Kommunerna har en viktig roll kopplat till avfallsområdet när det gäller information, planering, upphandling och näringslivsutveckling och behöver vara rustade för de förändringar som avfallsområdet står inför. Det är angeläget att närmare undersöka behov, intresse och möjligheter till utökade samarbeten hos kommuner och andra relevanta aktörer inom avfallsområdet generellt. Förbehandling av matavfallet på plats i Fyrbodal är ett specifikt område som skulle kunna ge flera mervärden.

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå direktionen att uppdra åt kommunalförbundet att närmare undersöka behov, intresse och möjligheter till utökade samarbeten hos kommuner och andra relevanta aktörer inom avfallsområdet, samt att uppdra åt kommunalförbundet att bjuda in samtliga medlemskommuner och dess kommunala avfalls-/energibolag till överläggningar angående förbehandling av matavfall i Fyrbodal.

Ärendet föredrogs av Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör

Handlingar till ärendet bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att uppdra åt kommunalförbundet att närmare undersöka behov, intresse och möjligheter till utökade samarbeten hos kommuner och andra relevanta aktörer inom avfallsområdet, samt att uppdra åt kommunalförbundet att bjuda in samtliga medlemskommuner och dess kommunala avfalls-/energibolag till överläggningar angående förbehandling av matavfall i Fyrbodal.

Justerare:		Utdragsbestyrkande:

Fyrbodals kommunalförbund – 14 kommuner samarbetar för hållbar utveckling

Ärende 94 – Äskande om budget för revisorerna 2023

Förbundets revisorer har inkommit med ett äskande om medel uppgående till 315 tkr för år 2023. I det förslag som ligger för budget 2023 så uppgår revisorenas budget till 165 tkr fördelat på 40 tkr för förtroendevalda samt 125 tkr för PWC. Av medlen som är avsatta till PWC så avser 85 tkr en fast del och resterande del avser en rörlig del. Det är en utökning med 15 tkr jämfört med 2022.

Revisionen har vanligtvis tio möten per år, att jämföra med arbetsutskott och direktion som har 7 möten per år.

Fyrbodals revision har i sin nuvarande budget, jämfört med revisionerna för Skaraborgs kommunalförbund och Boråsregionen, något mer i budget.

Budget för Fyrbodal har skickats på remiss till kommunerna och där finns inget utrymme för detta äskande. Kommunerna står för stora utmaningar inför 2023 framåt och resurserna inom kommunerna måste prioriteras, därför föreslås avslag på detta äskande.

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå direktionen att yrka avslag på äskandet.

Ärendet föredrogs av Martin Palm administrativ chef.

Handlingar till ärendet bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att avslå äskandet om utökad budget för revisorerna för 2023.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Ärende 95 – Fördjupad översiktsplan för Brålanda (FÖP)

Ett samrådsförslag till fördjupad översiktsplan för Brålanda har tagits fram. Syftet med planen är att ge vägledning för beslut om mark- och vattenanvändning i och kring tätorten Brålanda för att främja hållbar utveckling.

Kommunstyrelsen i Vänersborgs kommun har 8 juni 2022 beslutat att samråda om förslaget för att få in synpunkter från kommuninvånare, organisationer, företag och myndigheter.

Fyrbodals kommunalförbund har fått möjlighet att lämna synpunkter. Dessa ska vara skriftliga och Vänersborgs kommun tillhanda senast den 25 september 2022.

Då förbundet i regel inte uttalar sig om medlemskommunernas fördjupade översiktsplaner föreslår ansvarig tjänsteperson att förbundet avstår från att lämna synpunkter på förslaget.

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå direktionen besluta att avstå från att lämna synpunkter på förslag till fördjupad översiktsplan för Brålanda (FÖP).

Ingen föredragning av ärendet.

Handlingar till ärendet finns hos förbundet.

Direktionen beslutar

Att besluta att avstå från att lämna synpunkter på förslag till fördjupad översiktsplan för Brålanda (FÖP).

Justerare:		Utdragsbestyrkande:

Ärende 96 – Fördjupad översiktsplan för Hav Tjörn Orust

Ett förslag till fördjupad översiktsplan som beskriver rekommenderad vattenanvändning i kommunernas, Tjörn och Orust, havsområden med utgångspunkt i de fyra ämneskategorierna Natur och kultur, Friluftsliv och besöksnäring, Maritima näringar samt Transporter. Det övergripande syftet är att, i kommunal samverkan på både tjänsteperson- och politikernivå, stärka kommunernas planering och utvecklingsarbete i kusten och havet.

Planförslaget är på kommungemensam utställning under tiden 2022-08-18 till och med 2022-10-21 och finns utställt på Tjörns kundcenter i kommunhuset i Skärhamn samt i kommunhuset i Henån. Handlingarna finns även att tillgå på kommunernas hemsidor www.orust.se respektive www.tjorn.se.

Fyrbodals kommunalförbund har fått möjlighet att lämna synpunkter. Dessa skriftligen inlämnas senast 21 oktober 2022.

Då förbundet i regel inte uttalar sig om medlemskommunernas fördjupade översiktsplaner föreslår ansvarig tjänsteperson att förbundet avstår från att lämna synpunkter på förslaget.

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå direktionen besluta att avstå från att lämna synpunkter på förslag till fördjupad översiktsplan för Hav Tjörn Orust.

Ingen föredragning av ärendet.

Handlingar till ärendet finns hos förbundet

Direktionen beslutar

Att besluta att avstå från att lämna synpunkter på förslag till fördjupad översiktsplan för Hav Tjörn Orust).

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Ärende 97 – Svar gällande intresseundersökning avseende gemensamt fristadsansvar

Kommunfullmäktige i Sotenäs kommun har bifallit en motion att frågan om ett gemensamt fristadsansvar ska överlämnas till Fyrbodals Direktion att ta ställning till och efterhöra medlemmarnas intresse.

Syftet är att förändra situationen för författare och andra kreativa yrken som förföljs och inte kan utöva sina yrken på grund av hot och förföljelse i sina hemländer, så att de får en fristad under två år.

Motionären menar att det finns olika sätt att arbeta för att förändra situationen för de författare, journalister och konstnärer som förföljs och att ett sätt som många kommuner runt om i landet har engagerat sig i är att erbjuda sig vara en fristadskommun.

För att ansöka och att vara en fristadskommun krävs det en del åtaganden, ett ansvar som många mindre kommuner enligt motionären inte riktigt är beredda att ta. Därför föreslås att flera mindre kommuner ska samverka och ta ett gemensamt fristadsansvar tillsammans med Kommunalförbundet Fyrbodal.

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå direktionen att besluta att Fyrbodals kommunalförbund inte ska ta på sig rollen att samordna ett gemensamt Fristadsansvar då praktiskt stöd och ekonomiska bidrag kan fås via Västra Götalandsregionen.

Ärendet föredrogs av Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör

Handlingar till ärendet bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att besluta att Fyrbodals kommunalförbund inte ska ta på sig rollen att samordna ett gemensamt Fristadsansvar då praktiskt stöd och ekonomiska bidrag kan fås via Västra Götalandsregionen.

Justerare:		Utdragsbestyrkande:

Ärende 98 – Remissvar angående årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet 2021

Fyrbodals kommunalförbund har i en skrivelse från Västra Götalandsregionen, daterad 2022-03-21, fått möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss.

Enligt de beslutade samverkansformerna kring kollektivtrafiken i Västra Götaland ska Västra Götalandsregionen årligen göra en avstämning av arbetet med implementeringen av trafikförsörjningsprogrammet och redovisa uppföljning av de mål som satts upp.

Den årliga avstämningen innehåller i år dels uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet för 2021 och frågeställningar kopplat till uppföljningen, dels en aktualisering av miljö- och klimatstrategin.

Yttrandet från Fyrbodals kommunalförbund har beretts av tjänstepersonsnätverket för infrastruktur och kollektivtrafik (InfraKoll). Till grund för yttrandet ligger även den diskussion i ärendet som genomfördes på det delregionala kollektivtrafikirådet (DKR) 12 maj 2022.

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå direktionen att ställa sig bakom remissvaret.

Ärendet föredrogs av Morgan Ahlberg, infrastrukturstrateg.

Handlingar till ärendet bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att direktionen ställer sig bakom remissvaret med ett förtydligande om att lyfta fram betydelsen av att förkorta restiderna och utöka tryggheten i bussarna

Expedieras till:

Västra Götalandsregionen

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Informations och anmälningsärenden

Ärende 99 –Tema: Fysisk planering och hållbara transporter

Ärendet föredrogs av Morgan Ahlberg, infrastrukturstrateg, Christel Thuresson, näringslivsstrateg och Tobias Källqvist, Miljö- och klimatstrateg

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Fyrbodals kommunalförbund – 14 kommuner samarbetar för hållbar utveckling

Ärende 100 – Information kring rapport slutsatser kring möjligheter och risker för våra fordonsrelaterade företag

Den för Fyrbodal så viktiga fordonsindustrin, numera allt oftare benämnd mobilitetsindustrin, påverkas kraftfullt av globala megatrender och av initiativ för att minska de negativa klimatförändringarna.

Vårt gemensamma företagsetableringskontor Position Väst har beställt en utredning av konsultföretaget Fjaestad Consulting, som har mycket god kännedom både om de globala megatrenderna och om vår delregions mobilitetsindustri. Rapporten visar att vårt näringsliv påverkas; Den visar på potential för att dra fördel av vissa megatrender för att attrahera företagsetableringar och för befintliga verksamheter att expandera. Rapporten pekar också på risker kopplade till befintliga företag inom vissa branschområden som idag levererar produkter och tjänster som inte kommer att behövas inom kort.

Ärendet föredras Ann Palmnäs, Verksamhetsledare Position Väst och Per Fjaestads Fjaestad consulting

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Ärende 101 – Ägarsamråd Mediapoolen

Ärendet föredrogs av Carina Sahlén, VD Mediapoolen, Andreas Johansson Redaktionschef och Mattias Hultqvist, Administrativ chef Mediapoolen.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Ärende 102 – Aktuella infrastrukturärenden

Aktuella remisser

Övrigt

Muntlig föredragning på mötet

Ärendet föredrogs av Morgan Ahlberg, infrastrukturstrateg.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Ärende 103 – Aktuella delegationsbeslut

Lista över senaste delegationsbeslut tagna av förbundsdirektören.

Ingen föredragning av ärendet.

Lista över delegationsbeslut bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Ärende 104 – Ärenden kopplade till Beredningen för hållbar utveckling (BHU), Västkom och Samrådsorganet (SRO)

Muntlig rapport lämnades på mötet.

Ärendet föredrogs av Martin Carling, förbundsordförande.

BHU:

Länk till Beredningen för hållbar utvecklings möten:

[Politiska sammanträden och möteshandlingar - Instans - beredningen för hållbar utveckling \(360online.com\)](#)

Västkom:

Länk till Västkoms möten:

[Kallelser & Protokoll - VästKom \(vastkom.se\)](#)

SRO:

Länk till Politiskt samrådsorgan (SRO):

[Politiskt samrådsorgan, SRO - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](#)

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

Justerare:		Utdragsbestyrkande:

Fyrbodals kommunalförbund – 14 kommuner samarbetar för hållbar utveckling

Ärende 105 – Meddelanden

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Ärende 106 – Övriga frågor

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Ärende 107 – Nästa möte

Nästa arbetsutskott hålls den 6 oktober på teams

Nästa direktionmöte hålls den 27 oktober i Munkedal.

Ärenden enligt årshjul:

Tema: Näringsliv, kultur och attraktionskraft

Delårsrapport 2022-08-31

Beslut budget basverksamhet 2023–2025

Beslut budget DRUM 2023

DKR

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Per Martin Palm

Date: 2022-09-29 11:15:13

BankID refno: 1248e362-ec08-42b8-a2ce-a407de491f73

Sekreterare: Martin Palm

Signed by: MARTIN CARLING

Date: 2022-10-03 08:36:02

BankID refno: f2fc9cba-f451-4442-bd7a-f67f2b5ba9c5

Ordförande: Martin Carling

Signed by: MORGAN ANDERSSON

Date: 2022-10-03 11:58:36

BankID refno: 2c6bcd14-8741-4c49-b86c-0689ad4967db

Justerare: Morgan Andersson

Förslag till reviderad arbetsordning för valberedningen

Kommunerna utser ledamöter och ersättare till direktionen, överenskommelsen mellan kommunerna har varit att direktionen består av kommunstyrelsensordförande och oppositionsföreträdare.

Berednings/styrgrupper utses direkt av direktionen på förslag av arbetsutskottet.

Direktionen utser valberedning.

Valbar till valberedning är någon som sitter i någon av medlemskommunernas fullmäktigeförsamlingar.

Fördelningen skall vara; två från respektive Bohuslän och Dalsland. Uddevalla, Vänersborg och Trollhättan utser vardera en ledamot. Sammanställande utses av direktionen inom gruppen.

Principer för nomineringar (bl.a grundat på tidigare genomfört arbete)

- Presidium (ordförande, 1:e och 2:e vice ordförande) bör utses inom arbetsutskottet.
- Arbetsutskottet skall representeras av en från respektive Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla. Dessutom skall representation från Dalslandskommunerna samt Bohuskommunerna ingå. Även två ersättare skall utses.
- Styrelseledamöter till Västkom utgörs av presidiet + 1 ledamot som bör vara samma som sitter i SRO.
- Ledamöter till Beredning för hållbar utveckling (BHU) utgörs av presidiet + 1 ledamot.
- Ledamöter till Politiskt samrådsorgan mellan Västkom och Västra Götalandsregionen (SRO) utgörs av ordförande och en representant från socialnämndsordförandenätverket.
- Ledamöter till Delregionalt samrådsorgan för vårdssamverkan Fyrbodal bör utgöras av representanter från socialnämndsordförandenätverket.

Följande uppdrag ska tillsättas

- Presidium, bestående av ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande (se ovan).
- Arbetsutskott bestående av utöver presidium två ledamöter samt två ersättare (se ovan).
- BHU bestående av fyra ledamöter (se ovan).
- Västkoms styrelse bestående av fyra ledamöter (se ovan).
- SRO bestående av två ledamöter (se ovan).
- Ombud Föreningsstämma Västkom bestående av en ordinarie och en ersättare.

- Bolagsstämman Mediapoolen AB bestående av en ordinarie och en ersättare.
- Styrelserepresentation Mediapoolen AB bestående av en ledamot och en ersättare.
- Stämmombud Gryning bestående av en ordinarie och en ersättare.
- Revision Gryning bestående av en ordinarie och en ersättare.
- Styrelseledamot i Innovatum AB bestående av en ledamot
- Stämmombud Innovatum bestående av förbundsordförande och en ersättare
- Delregionalt samrådsorgan för Vårdsamverkan Fyrbodal bestående av sex ledamöter (se ovan).
- Laxfond Väneren bestående av en ledamot och en ersättare.
- Styrelsen Film i Väst bestående av en ledamot.
- Stiftelsen för Dalslands kanal framtida bestånd, bestående av en ledamot och en ersättare (väljs genom rullande ordning mellan Dalslands KSO).

Mötestider 2023

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att godkänna förslaget på mötesdatum för 2023.

Sammanfattning

Förslag på mötesdatum som ligger till grund för årshjul 2023 har tagits fram.

Bakgrund

Ett förslag på mötesdatum för 2023 som ligger till grund för förbundets årshjul har tagits fram. Förslaget bygger på samma princip som tidigare år med intervall och hänsyn till SKR:s styrelse och helgdagar.

Arbetsutskottet: 26/1, 9/3, 27/4, 25/5, 24/8, 5/10, 16/11

Direktionen: 9/2, 30/3, 11/5, 15/6, 21/9, 26/10, 7/12

Beskrivning av ärendet

Datumförslagen är framtagna med hänsyn till SKR:s styrelsemöten och helgdagar under år 2023.

Ansvariga tjänstepersoner

Martin Palm, administrativ chef.

Martin Palm

Administrativ chef

Fyrbodals kommunalförbund

Förslag mötestider 2023

Möte	Datum	SKR - styrelse	BHU presidiet/ Västkom AU/ SRO	BHU/ Västkom styrelse	Kommun direktörer	Kallelse ut	Helgdagar/övrigt
Arbetsutskottet		27/1				19/1	
Direktionen	9/2					26/1	
Arbetsutskottet	9/3	10/3				2/3	Sportlov 20/2 – 24/2 (v. 8) Sportlov 27/2-3/3 (v.9) (Bengtsfors & Åmål)
Direktionen	30/3					16/3	
Arbetsutskottet	27/4	21/4				20/4	Påsklov 11/4 – 14/4 (v. 15, skärtorsdag 13/4)
Direktionen	11/5	26/5				27/4	
Arbetsutskottet	25/5					25/5	Kristi himmelsfärd 18/5
Direktionen	15/6	16/6				2/6	Midsommar 23/6 Kallelsen kommer ut på fredagen
Arbetsutskottet	24/8					17/8	
Direktionen	21/9	22/9				7/9	
Arbetsutskottet	5/10					28/9	
Direktionen	26/10	27/10				12/10	Höstlov 30/10 – 3/11 (v.44, Allhelgona 3/11)
Arbetsutskottet	16/11	1/12				9/11	
Direktionen	7/12	15/12				23//11	

Uppdrag inom avfallsområdet

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att uppdra åt kommunalförbundet att närmare undersöka behov, intresse och möjligheter till utökade samarbeten hos kommuner och andra relevanta aktörer inom avfallsområdet, samt att uppdra åt kommunalförbundet att bjuda in samtliga medlemskommuner och dess kommunala avfalls-/energibolag till överläggningar angående förbehandling av matavfall i Fyrbodal.

Sammanfattning

Förbundet har det senaste året från medlemskommuner och andra fått frågor och förslag som berör avfallsområdet. Det sker stora och snabba förändringar inom avfallsområdet, från linjära materialflöden till cirkulära. Förändringen drivs av både nya lagar, direktiv, förordningar och affärsmässig utveckling. Kommunerna har en viktig roll kopplat till avfallsområdet när det gäller information, planering, upphandling och näringslivsutveckling och behöver vara rustade för de förändringar som avfallsområdet står inför. Det är angeläget att närmare undersöka behov, intresse och möjligheter till utökade samarbeten hos kommuner och andra relevanta aktörer inom avfallsområdet generellt. Förbehandling av matavfallet på plats i Fyrbodal är ett specifikt område som skulle kunna ge flera mervärden.

Bakgrund

Förbundet har det senaste året från medlemskommuner och andra fått frågor och förslag som berör avfallsområdet. Den politiska styrgruppen för affärsdriven miljöutveckling har tagit del av bland annat Sjuhärad-Boråsregionens kommunalförbunds mellankommunala samarbete kring avfallsfrågor. Förbundet har också noterat ett ökande intresse för affärsverksamhet med avfall som en resurs och exempelvis arbetar tre av medlemskommunerna strukturerat med industriell symbios och avfallsfrågorna hänger nära samman med en av fyra kraftsamlingar i den regionala utvecklingsstrategin, nämligen Cirkulära affärsmodeller.

En information och överläggning hölls vid direktionsmötet i juni 2022.

Beskrivning av ärendet

Det sker stora och snabba förändringar inom avfallsområdet, från linjära materialflöden till cirkulära. Förändringen drivs av både nya lagar, direktiv, förordningar och affärsmässig utveckling. Fokus ligger på att minska avfallet, resursförbrukningen och miljöpåverkan.

Några särskilt utpekade områden är textil, plast bygg, biobaserade råvaror, innovationskritiska metaller och livsmedel.

Kommunerna har en viktig roll kopplat till avfallsområdet när det gäller information, planering, upphandling och näringslivsutveckling.

Inom såväl Skaraborg som Göteborgsregionen och Sjuhärad finns utvecklade samarbeten i olika omfattning, genom exempelvis gemensamma avfallsplaner, gemensam insamling och hantering av avfall samt nätverk för utveckling och specifika satsningar.

Bedömning och synpunkter

Kommunerna behöver vara rustade för de förändringar som avfallsområdet står inför. Både miljömässiga och ekonomiska utmaningar behöver kunna hanteras. Intervjuade personer uttrycker att vi har för små enheter för ett ekonomiskt och miljömässigt effektivt avfallsarbete i Fyrbodal. Det riskerar att driva stora kostnadsökningar för medborgare och företag när nya krav införs.

Samtidigt finns flera intressanta exempel i Fyrbodal där företag skapat nya cirkulära affärsmodeller med god potential. Denna utveckling har kunnat uppstå tack vare att vi har sammanhangen, platserna, samarbeten mellan företag, akademi och offentlig sektor, de förnybara råvarorna, det industriella kunnandet och konkreta satsningar från både företag och offentlig sektor.

Förbehandling av matavfallet (slurryproduktion) på plats i Fyrbodal är ett specifikt område som skulle kunna ge flera mervärden – lägre/förutsägbara avfallskostnader, högre utsortering, ökad motivation hos medborgare, gödsel till lantbruket vilket bidrar till försörjningstrygghet samt produktion av biogas för lokal energiförsörjning. Lokala biogasproducenter önskar ett ställningstagande. De köper idag slurry från Göteborg.

Det är angeläget att närmare undersöka behov, intresse och möjligheter till utökade samarbeten hos kommuner och andra relevanta aktörer inom avfallsområdet generellt. När det gäller specifikt förbehandling av matavfallet är det önskvärt att någon aktör tar ett samlat grepp och bjuder in samtliga kommuner och kommunala avfalls/energibolag i Fyrbodal till överläggningar i frågan. Kommunalförbundet bedöms vara en lämplig aktör för detta.

Finansiering

Arbetet utförs initialt med befintlig personal. Om det blir aktuellt med större insatser från kommunalförbundet får en ny bedömning göras av hur det ska finansieras.

Koppling till mål

Verksamhetsplan 2021–2023:

Fysisk planering och hållbara transporter:

Gemensam planering

Näringsliv, kultur och attraktionskraft:

Innovation, styrkeområden och investeringsvilja

Långsiktiga prioriteringar i Regional utvecklingsstrategi 2030:

Stärka innovationskraften

Kraftsamlingar i Regional utvecklingsstrategi 2030:

Cirkulära affärsmodeller

Fokusområde i Klimat 2030 Västra Götaland ställer om:

Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster

Ansvarig tjänsteperson

Tobias Källqvist

Miljö- och klimatstrateg

Fyrbodals kommunalförbund

Äskande om budget för revisorerna 2023

Förslag till beslut

Direktionen att avslå äskandet om utökad budet för revisorerna för 2023.

Sammanfattning

Förbundets revisorer har inkommit med ett äskande om medel uppgående till 315 tkr för år 2023.

Beskrivning av ärendet

Förbundets revisorer har inkommit med ett äskande om medel uppgående till 315 tkr för år 2023.

I det förslag som ligger för budget 2023 så uppgår revisorernas budget till 165 tkr fördelat på 40 tkr för förtroendevalda samt 125 tkr för PWC. Av medlen som är avsatta till PWC så avser 85 tkr en fast del och resterande del avser en rörlig del. Det är en utökning med 15 tkr jämfört med 2022.

Revisionen har vanligtvis tio möten per år, att jämföra med arbetsutskott och direktion som har 7 möten per år.

Skrivelsen från revisorerna finns med som bilaga till ärendet.

Bedömning och synpunkter

Förbundets bedömning är att det i nuvarande budgetförslag inte finns möjlighet att skjuta till de äskade pengarna utan det skulle kräva att medlemskommunerna skjuter till extra medel.

Förbundet har gjort en jämförelse med Skaraborg och Borås kommunalförbund.

För Skaraborg kommunalförbund så är budgeten för revision.

- Förtroendevald revisor får 2 415 kr/per år
- Revisionsbyrå 100 000 kr, där ersättning för omkostnader och utlägg tillkommer

För Boråsregionen så är det revisionskontoret på Borås Stad ansvarar för revisionen, budgeten för revision är

- 100 000 kr för granskning
- Årsarvode 2 861 kr/per år, totalt 5 revisorer.
- Kostnad för särskilda granskningar tillkommer, dessa budgeteras ej, då de genomförs förhållandevis sällan.

Finansiering

Förbundets bedömning är att det i nuvarande budgetförslag inte finns möjlighet att skjuta till de äskade pengarna utan det skulle kräva att medlemskommunerna skjuter till extra medel. En utökning med 150 tkr motsvarar en medlemshöjning med cirka 55 öre per kommuninvånare.

Ansvarig tjänsteperson

Martin Palm, martin.palm@fyrbodal.se 0522-44 08 41.

Martin Palm

Administrativ chef

Fyrbodals kommunalförbund

Direktionen

Äskande om budget för revisorerna 2023

Revisorerna vill med denna skrivelse framföra sitt budgetäskande för år 2023.

Revisionens uppdrag är enligt Kommunallagen kap 12 §1 ” *Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed **all verksamhet** som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden*”. Eftersom förbundets verksamhet är omfattande krävs tillräckliga resurser för att klara att leva upp till Kommunallagens krav på revisionen.

Revisorerna äskar medel för år 2023 om 315 tkr. Vi vill förtydliga bakgrunden till det. Revisorerna har med nuvarande budget inga resurser till att göra fördjupade granskningar av förbundet verksamhet, vilket medför att det inte är möjligt att uppfylla lagens krav.

Dessutom kommer det under del av 2023 att finnas två separata revisionsgrupper, dels den som är vald för mandatperioden 2019–2022 och som avslutar sitt arbete med avlämnandet av revisionsberättelse och granskning av årsredovisning för 2022, dels den nya revisionsgruppen som är vald för mandatperioden 2023–2026. Detta medför att kostnaderna för arvoden och utbildning av nyvalda revisorer kommer att bli högre under 2023. Därför krävs ökade resurser för revisionsverksamheten för 2023. Kostnaden för förlorad arbetsförtjänst kan också komma att öka under kommande mandatperiod beroende på vilka personer som väljs till revisionen.

FÖR FYRBODALS KOMMUNALFÖRBUNDS REVISORER

Lennart Hansson
Vice Ordförande

Svar gällande intresseundersökning avseende gemensamt fristadsansvar

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att Fyrbodals kommunalförbund inte ska ta på sig rollen att samordna ett gemensamt Fristadsansvar då praktiskt stöd och ekonomiska bidrag kan fås via Västra Götalandsregionen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige i Sotenäs kommun har bifallit en motion att frågan om ett gemensamt fristadsansvar ska överlämnas till Fyrbodals Direktion att ta ställning till och efterhöra medlemmarnas intresse.

Syftet är att förändra situationen för författare och andra kreativa yrken som förföljs och inte kan utöva sina yrken på grund av hot och förföljelse i sina hemländer, så att de får en fristad under två år.

Motionären menar att det finns olika sätt att arbeta för att förändra situationen för de författare, journalister och konstnärer som förföljs och att ett sätt som många kommuner runt om i landet har engagerat sig i är att erbjuda sig vara en fristadskommun.

För att ansöka och att vara en fristadskommun krävs det en del åtaganden, ett ansvar som många mindre kommuner enligt motionären inte riktigt är beredda att ta. Därför föreslås att flera mindre kommuner ska samverka och ta ett gemensamt fristadsansvar tillsammans med Kommunalförbundet Fyrbodals.

Bakgrund

Fyrbodals kommunalförbund har tagit emot kommunfullmäktige i Sotenäs kommuns beslut, 2021-11-11 §§ 108-126, att bifalla en motion som handlar om att utreda möjligheten till gemensamt fristadsansvar. Motionen är skriven av Yngve Johansson (MP) i Sotenäs kommun.

Migrationsverket lämnar följande information på sin hemsida att kommuner eller regioner som vill bidra till att värna om yttrandefriheten kan erbjuda författare, bildkonstnärer, musiker, dramatiker, journalister och andra professionella konstnärer som lever under hot och förföljs i sina hemländer, en fristad under två år.

En fristadskonstnär är en person som bjudits in av en svensk kommun eller region på grund av att han eller hon förföljs i sitt hemland. I Sverige får konstnären en fristad under två år för att kunna leva och fortsätta arbeta med sitt yrke i trygghet. Kommunen eller regionen som bjuder in lovar

att stå för försörjningen under de två åren. Uddevalla gick med i Fristadsprogrammet 2015. Programmet innebär att en författare, musiker, bildkonstnär, tecknare, scenkonstnär med flera som är utsatt för censur och/eller förföljelse i sitt hemland erbjuds ett tvåårigt stipendium, fri bostad och ett nätverk för att utvecklas konstnärligt och för att få arbeta fritt inom sitt konstområde.

I Sverige är ca 25 kommuner och regioner med i fristadsprogrammet tex Region Skåne, Malmö, Växjö, Region Jönköping, Linköping, Dalarnas landsting, Karlstad, Eskilstuna, Gävle, Stockholm, Uppsala, Sigtuna, Norrköping, Skellefteå, Umeå, Västra Götalandsregionen, Göteborg och Uddevalla.

Beskrivning av ärendet

Kulturstrategen på kommunalförbundet har med anledning av ärendet haft kontakt med nätverket för kulturansvariga i Fyrbodal, den regionala handläggaren för Fristadsansvar samt samordnaren på den nationella organisationen ICORN (International Cities of Refuge Network). En kortare enkät skickades ut till kulturansvariga för att få en nulägesbild av frågan. Endast ett fåtal besvarade frågorna.

Västra Götalandsregionen är en fristadsregion sen flera år tillbaka inom ramen för ICORN och har en person anställd som aktivt jobbar med fristadsfrågan. Kulturnämnden erbjuder ekonomiskt stöd till de kommuner som vill bli fristadskommun. Kommunerna själva behöver avsätta tid hos tjänstepersoner som blir kontaktpersoner för kulturutövaren som ska få Fristad, samt säkerställa boende. Alla frågor kring att planera för det praktiska genomförandet kan kommunen få processstöd från VGR.

Bedömning och synpunkter

I nuläget är det enbart Uddevalla kommun i Fyrbodal som har ett aktivt Fristadsansvar. Det finns ett visst intresse bland kulturansvariga i delregionen att diskutera saken vidare, men det pågår inga aktiva processer i de svarande kommunerna. Det finns heller inget konkret nationellt exempel där flera kommuner gått samman i gemensamma Fristadsåtaganden, något som både organisationen ICORN och VGR skulle välkomna om till exempel Fyrbodalsregionen utforskade detta. För att genomföra en sådan pilot krävs avsatta medel för omvärldsanalys, planering och förankringsarbete.

Bedömningen är att om kommunerna i Fyrbodal vill gå vidare med Fristadsfrågan, enskilt eller gemensamt, finns gott stöd och erfarenhet att få genom handläggaren på Västra

Götalandsregionen och ett ekonomiskt stöd att få via Kulturnämnden. Kommunerna själva behöver bli medlemmar i organisationen ICORN och avsätta tid internt i organisationen. Fyrbodals kommunalförbund har via delregionala utvecklingsmedel möjlighet att stödja ett eventuellt pilotprojekt.

Finansiering

Ärendet har handlagts av förbundets kulturstrateg och finansieras därigenom av delregionala utvecklingsmedel.

Koppling till mål

- Kommunalförbundets verksamhetsplan - utvecklingsområde "Näringsliv, kultur och attraktionskraft" – strategiskt mål "Kultur och attraktionskraft.
- Kulturstrategi Västra Götaland - och regional kulturplan 2020-2023

Ansvarig tjänsteperson

Ida Svanberg

Ida Svanberg

Kulturstrateg

Fyrbodals kommunalförbund

Expedieras till:

anna-lena.hoglund@sotenas.se

Beslutsärenden

Remissvar angående Årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet 2021

Fyrbodals kommunalförbund har i en skrivelse från Västra Götalandsregionen, daterad 2022-03-21, fått möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss.

Enligt de beslutade samverkansformerna kring kollektivtrafiken i Västra Götaland ska Västra Götalandsregionen årligen göra en avstämning av arbetet med implementeringen av trafikförsörjningsprogrammet och redovisa uppföljning av de mål som satts upp.

Den årliga avstämningen innehåller i år dels uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet för 2021 och frågeställningar kopplat till uppföljningen, dels en aktualisering av miljö- och klimatstrategin.

Yttrandet från Fyrbodals kommunalförbund har beretts av tjänstepersonsnätverket för infrastruktur och kollektivtrafik (InfraKoll). Till grund för yttrandet ligger även den diskussion i ärendet som genomfördes på det delregionala kollektivtrafikerådet (DKR) 12 maj 2022.

Ärendet föredras av Morgan Ahlberg, infrastrukturstrateg.

Handlingar till ärendet bifogas kallelsen

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå direktionen att ställa sig bakom remissvaret.

Förslag till beslut

Att direktionen ställer sig bakom remissvaret.

Expedieras till:

Västra Götalandsregionen

Remissvar angående Årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet 2021

Förslag till beslut

Förbundsdirektionen beslutar att ställa sig bakom remissvaret.

Sammanfattning

Fyrbodals kommunalförbund har i en skrivelse från Västra Götalandsregionen, daterad 2022-03-21, fått möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss.

Enligt de beslutade samverkansformerna kring kollektivtrafiken i Västra Götaland ska Västra Götalandsregionen årligen göra en avstämning av arbetet med implementeringen av trafikförsörjningsprogrammet och redovisa uppföljning av de mål som satts upp. Kommunerna ges då möjlighet att via de delregionala kollektivtrafikråden lämna yttranden på arbetet med att utveckla kollektivtrafiken.

Den årliga avstämningen innehåller i år dels uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet för 2021 och frågeställningar kopplat till uppföljningen, dels en aktualisering av miljö- och klimatstrategin.

Yttrandet från Fyrbodals kommunalförbund har beretts av tjänstepersonsnätverket för infrastruktur och kollektivtrafik (InfraKoll). Till grund för yttrandet ligger även den diskussion i ärendet som genomfördes på det delregionala kollektivtrafikrådet (DKR) 12 maj 2022. Yttrandet har färdigställts av Fyrbodals kommunalförbund för beslut av förbundsdirektionen den 22 september.

Bakgrund

Årets uppföljningsrapport innehåller både en del som beskriver måluppfyllelsen och en del som beskriver genomförandet av programmet. I genomförandet ingår de strategier och fyra fokusområden som är en del av trafikförsörjningsprogrammet.

I remissvaret önskar Västra Götalandsregionen svar på följande frågor:

Trafikförsörjningsprogrammet

- Reflektioner kring måluppfyllelse för 2021 och utmaningarna med att marknadsandelen, resandet och ekonomin för kollektivtrafiken försämrats med anledning av pandemin.
- Hur kan vi hjälpas åt att vända utvecklingen? Hur kan vi verka för det ”nya normala” där hållbara resvanor är norm? Vilken roll kan och bör digitaliseringen spela?
- Programmet innehåller fyra fokusområden som kräver samverkan för att nå framgång. Vilka möjligheter ser ni att bidra till de olika fokusområdena? Exemplifiera gärna.
- Övriga synpunkter/kommentarer?

Uppföljningsrapporten

- Har ni nytta av uppföljningsrapporten? På vilket sätt?
- Uppföljningsrapporten innehåller ett nytt avsnitt som beskriver genomförandet av programmet i form av vad som skett kopplat till strategier och fokusområden. Detta har varit efterfrågat som åtgärd vid tidigare avstämning och är i linje med det nya programmet. Vi ser fram emot era synpunkter på den nya strukturen.

Aktualisering av Västra Götalandsregionens miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken

Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken i Västra Götaland fastställdes av kollektivtrafiknämnden 2018. På grund av ett antal omvärldsförändringar har en aktualisering av strategin gjorts som kommer att lyftas för godkännande i kollektivtrafiknämnden under 2022.

Målen i strategin kvarstår och även prioritetsordningen för olika drivmedel, men nya beräkningar har gjorts för mixen över tid. Fordonsindustrins elektrifiering går snabbare än väntat. Flytande biodrivmedel ökar snabbt i kostnad och bör därför endast användas i undantagsfall, och eftersom utbudet av gasdrivna bussar minskar är det inte lämpligt att ställa krav på enbart gas i nya upphandlingar. Biogas bedöms fortsatt kunna ligga kvar på samma nivå som idag.

På det delregionala kollektivtrafikerådets möte den 12 maj presenterades uppföljningen av trafikförsörjningsprogrammet samt aktualiseringen av miljö- och klimatstrategin för kollektivtrafiken. I samband med presentationen fördes en dialog om kollektivtrafikens utveckling i förhållande till målen samt förändringarna i miljö- och klimatstrategin.

Ärendet har även presenterats för och beretts av förbundets tjänstepersonsnätverk för infrastruktur och kollektivtrafik (InfraKoll). Utifrån nämnda beredning har Fyrbodals kommunalförbund sammanställt ett remissvar avseende årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet och aktualiseringen av miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken. Remissvaret ska vara Västra Götalandsregionen tillhanda senast den 30 september 2022.

Remissvar

Trafikförsörjningsprogrammet

- **Reflektioner kring måluppfyllelse för 2021 och utmaningarna med att marknadsandelen, resandet och ekonomin för kollektivtrafiken försämrats med anledning av pandemin.**

Fyrbodals kommunalförbund delar uppfattningen att målet på kort sikt är att återta samma marknadsandel för kollektivtrafiken som före pandemin, 2019. Den återgång till ökat bilresande som skett under pandemin är bekymmersam ur flera aspekter, inte minst när det gäller klimatpåverkan.

En snabb fortsatt återhämtning av resandet ses som viktigt även ur ekonomisk synvinkel. Med minskade inkomster finns en risk för påverkan på kvalitet och utbud, men grunden för att återta resandet är ett bibehållet trafikutbud. Fyrbodals kommunalförbund anser att redan planerade och beslutade satsningar ska fullföljas, exempelvis de som ryms inom ramen för Målbild Tåg – delmål 2028.

Kostnadsutvecklingen för drivmedel, inklusive el, kan göra att kollektivtrafiken blir mer attraktiv i jämförelse med privatbilism. Å andra sidan finns förstås en risk att de ökade drivmedelspriserna även driver på en ökning av biljettpriserna.

- **Hur kan vi hjälpas åt att vända utvecklingen? Hur kan vi verka för det ”nya normala” där hållbara resvanor är norm? Vilken roll kan och bör digitaliseringen spela?**

Kommunerna har en stor roll, inte minst när det gäller infrastrukturen runt hållplatser, resecentrum, stråk med mera. Här kan även kommuner vara aktiva och söka medel exempelvis genom Stadsmiljöavtal.

Ett annat område där flera parter kan hjälpas åt, inklusive kommunalförbundet genom olika projektverksamheter, är att uppmärksamma kollektivtrafiken som ett alternativ när det gäller hållbart resande.

När det gäller marknadsföring av kollektivtrafiken kan en framgångsrik väg vara att upplysa om olika biljettalternativ samt att exemplifiera vad man som resenär tjänar på att

välja kollektivtrafik i stället för privatbil. Ett annat sätt kan vara att erbjuda prisvärda sommarkort för barn och ungdomar.

Närtrafik är ett bra koncept för att täcka upp i områden där resandet inte motiverar linjedragning. Men då erbjudandet om närtrafik är relativt okänt bland allmänheten, ser kommunalförbundet ett behov av fler kommunikationsinsatser. Kommunalförbundet ser positivt på de översyn och utveckling av närtrafiken som Västtrafik nyligen aviserat.

Ett annat sätt att öka resandet är att underlätta det intermodala resandet, att göra det enkelt att kombinera olika sorters transport, cykel/buss/tåg med mera. Här är det viktigt att Västtrafik fortsätter att belysa kombinationsresor, ur ett hela-resan-perspektiv, och exempelvis gör det lättare att ta med cykel på tåget. I detta sammanhang är det positivt med den nya möjligheten till digitala återförsäljare av biljetter. För att ytterligare förenkla det kollektiva resandet ser Fyrbodals kommunalförbund det som positivt med initiativ kring ett enhetligt nationellt betalningssystem för kollektivtrafiken.

Ett annat exempel på samverkan är cykelgarage vid resecentrum som några medlemskommuner låtit uppföra. Här behövs en fortsatt dialog mellan kommuner och Västtrafik för att hitta bra platser för liknande satsningar. Det samma gäller exempelvis pendelparkeringar.

Ett uppenbart problem för att göra kollektivtrafiken lockande och konkurrenskraftig är bristen på synkronisering vid hållplatser där byte tåg/buss ofta sker. Särskild tydligt blir detta i glesare geografier där de valbara turerna från början är få. En noggrannare synkronisering av befintliga turscheman kan därför stärka kollektivtrafikens ställning och attraktionskraft överlag.

Fyrbodals kommunalförbund betonar att vi alla har en roll att spela när det gäller att öka resandet med kollektivtrafiken, även om vi har olika roller. Det är viktigt att både kommuner och Västtrafik är med tidigt i planeringen kring planfrågor med mera och att kommunerna tar vara på de tillfällen som ges att komma in med synpunkter.

Avslutningsvis anser kommunalförbundet att det är Västra Götalandsregionen och Västtrafik som fortsatt ska ha ansvaret att leda och ta initiativ till olika kampanjer och samverkansformer.

- **Programmet innehåller fyra fokusområden som kräver samverkan för att nå framgång. Vilka möjligheter ser ni att bidra till de olika fokusområdena? Exemplifiera gärna.**

Kommunerna ser en möjlighet att bidra till en god tillgänglighet till kollektivtrafiken via insatser när det gäller lokal infrastruktur. Kommunerna kan även bidra med trygghetsskapande åtgärder. Det kan exempelvis handla om tryggheten kring hållplatserna, som belysning och skapandet av öppna ytor vid hållplatser och gång- och cykelstråk som leder till hållplatser och knutpunkter. Det kan även handla om att skapa tillgänglighet för exempelvis cykel, barnvagnar och personer med funktionsnedsättningar.

Även när det gäller bebyggelseplanering i stort i anslutning till kollektivtrafikens knutpunkter har kommunerna en betydelsefull roll att spela när det gäller flera av fokusområdena. I det sammanhanget är det viktigt att Västtrafik möter upp behoven när nya områden planeras. Det behövs tydlighet kring vad som krävs för att få ny eller utökad trafik till ett område som byggs ut, exempelvis hur många nya bostäder/invånare som behövs i ett visst område. Gemensam planering inom detta ämnesområde kan exempelvis ge som effekt att det kan byggas tätare områden med minskat behov av bil och god tillgång till kollektivtrafik.

Kommunalförbundet betonar att ökat resande är grunden till att uppnå de fyra fokusområdena.

- **Övriga synpunkter/kommentarer?**

Kommunalförbundet har inga övriga synpunkter eller kommentarer.

Uppföljningsrapporten

- **Har ni nytta av uppföljningsrapporten? På vilket sätt?**

Rapporten fungerar som ett underlag för politiker och tjänstepersoner att få en uppföljning på hur verksamheten utvecklas. På det sättet spelar rapporten en viktig roll. Kommunalförbundet anser att en kortfattad populärutgåva av uppföljningsrapporten skulle vara användbar. En sådan kan exempelvis sändas ut till kommunerna som sedan får ta ansvar för att sprida den vidare inom och utom sina organisationer.

- **Uppföljningsrapporten innehåller ett nytt avsnitt som beskriver genomförandet av programmet i form av vad som skett kopplat till strategier och fokusområden. Detta har varit efterfrågat som åtgärd vid tidigare avstämning och är i linje med det nya programmet. Vi ser fram emot era synpunkter på den nya strukturen.**

Det är en bra förändring som gör rapportens innehåll lättare att läsa och ta till sig på ett sammanfattande vis.

Aktualiseringen av miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken

Fyrbodals kommunalförbund ser med oro på hur användningen av biogas inom kollektivtrafiken nedprioriteras över tid. Argumentet att utbudet av biogasdrivna bussar minskar är begripligt, och att det därmed påverkar möjligheterna till kravställan i upphandlingar. Kommunalförbundet ställer sig ändå frågan om inte synen på utvecklingen inom biogasområdet är onödigt pessimistiskt. Här måste även vägas in stora aktörers möjlighet att faktiskt påverka utbudet genom att skapa efterfrågan.

En annan faktor att väga in är att efterfrågan på biogas som drivmedel kan komma att öka i takt med att elpriserna ökar. Samtidigt fortgår en utveckling av flytande biogas som drivmedel för tunga transporter som kan få en påverkan även på bussmarknaden.

Det finns i dag stora investeringar i infrastruktur för biogas som riskerar att förloras om marknaden helt faller bort. Kollektivtrafiken är i dagsläget basen för efterfrågan för biogas och det är viktigt att den basen inte slås undan från Västtrafiks sida. Framöver spås en ökad efterfrågan från industrin vad gäller biogas som energikälla och som kemisk byggsten i olika processer. För att inte dessa framtida nyttor ska omintetgöras under en uppbyggnad av en ny fas i biogasanvändningen, det vill säga en industriell efterfrågan, är det angeläget att kollektivtrafiken kan fungera som en brygga till dess att den nya marknaden vuxit fram, även om kollektivtrafiken på sikt helt skulle elektrifieras.

Slutligen vill kommunalförbundet påpeka att i tider med en oroligare omvärld, och med kraftigt ökad konkurrens om elkraft, så kan lokalt producerad biogas vara ett starkt alternativ även i framtiden, inte minst för att inte blir helt beroende av ett enda energislag.

Ansvarig tjänsteperson

Förbundsdirektör Anna Lärk Ståhlberg, tel. 0705-32 70 30, e-post:
anna.lark.stahlberg@fyrbodal.se

Infrastrukturstrateg Morgan Ahlberg, tel. 076-856 23 55, e-post: morgan.ahlberg@fyrbodal.se

Morgan Ahlberg
Infrastrukturstrateg
Fyrbodals kommunalförbund

Anna Lärk Ståhlberg
Förbundsdirektör
Fyrbodals kommunalförbund

Tema Fysisk planering och hållbara transporter

Förbundsdirektionen 22 september 2022

Morgan Ahlberg
Christel Thuresson
Tobias Källqvist

Strategiskt utvecklingsområde:

Fysisk planering och hållbara transporter

Inom det strategiska utvecklingsområdet Fysisk planering och hållbara transporter, arbetar vi med:

- Hållbart resande
- Gemensam planering
- Samspel och utveckling

Regional utvecklingsstrategi 2021-2030

Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Robust och sammanhållet • Jämlikt och öppet • Fossiloberoende och cirkulärt

Knyta samman Västra Götaland

Klimatet 2050

1,5 °C

<2 °C

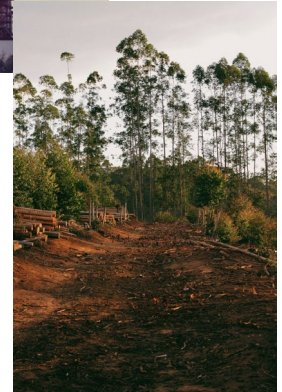
>2 °C

Närmsta 10-20 åren - vad göra?

Kraftiga, snabba och bestående minskningar

**Systemförändringar – regeringar, företag,
kommuner, investerare, medborgare**

Restaurera/skydda naturmiljöer – binda och lagra CO₂

Fossilfritt Fyrbodol 2030 – 7 år kvar

Avsiktsförklaring angående utveckling och användning av biogas i Fyrbodalsområdet

Parter: Fyrbodals kommunalförbund (FK), Västtrafik och Västra Götalandsregionen genom Kollektivtrafiknämnden (KTN), Regionala utvecklingsnämnden (RUN) samt Miljönämnden (MN)

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

Strategiskt mål: Hållbart resande

Fyrbodalsregionen är en fossilfri gränsregion med ett väl utvecklat transportsystem för besökare, arbetsplatser och invånare. Den offentliga sektorn är en föregångare när det gäller hållbar mobilitet, förnybara drivmedel, elektrifiering och energieffektiva fordon och hållbart resande.

Kollektivtrafiken är väl utbyggd med hög tillgänglighet och effektivitet även på landsbygden och i östvästlig led i delregionen, för att möjliggöra ett hållbart resande till arbete, skola, service och fritidsaktiviteter.

Förbundet driver ett framgångsrikt påverkansarbete för ökad tillgänglighet till kollektivtrafik. Det finns ett beslut om att bygga ut järnvägen mellan Göteborg och Oslo till dubbelspår.

Påverkansarbete och kunskapsuppbyggnad

På delregional nivå driver förbundet på för ett utvecklat transportsystem för besökare, arbetsplatser och invånare i hela Fyrbodal.

Arbetet sker i samverkan mellan medlemskommuner, region, trafikverket och Västtrafik, med kommunalförbundet som arena och möjliggörare.

Fyra nya tågstopp i Dalsland

- Brålanda
- Bäckefors
- Dals Rostock
- Frändefors

Station Brålanda med i handlingsplan Tåg 2028, ÅVS pågår.

Mål från förbundet att få med Bäckefors i samma omgång och ÅVS 2023.

BRÅLANDA. Järnvägsstationen

Stations- och samhälls- utveckling

Ett projekt i samverkan mellan kommunalförbundet, Västra Götalandsregionen, Västtrafik, berörda kommuner och andra lokala intressenter.

Platsbesök i Bäckefors och Dals-Rostock i år, Brålanda och Frändefors under 2023.

Projektet Våra rum deltar, liksom Det goda livet i Dalsland.

Foto: Järnvägmuseet (1930-tal)

RORiLand

Grannskapskontor

Ett ekosystem av
mobilitetstjänster

Dess roll i
klimatomställningen

Löpande
kommunikation,
kunskapsöverföring
för hög
replikerbarhet

Medverkande i RORiLand

Breddsatsning Fossilfria transporter

Laddinfrastruktur och elektrifiering av fritidsbåtar

- 750 000 sjödugliga fritidsbåtar i Sverige. >70 000 i VGR?
- Minst 500 000 i Norge
- Idag nästan 100% med bensin eller dieselmotor
- Båtturism Norge-Sverige
- Global marknad, >300 miljarder kr *, växer

* Global Market Insight 2020: Leisure Boats Market Size By Product

Laddinfrastruktur och elektrifiering fritidsbåtar

- 1: Infrastruktur - Säkerställa minimiutbud av laddplatser längs kusten, "pärlband"
- 2: Sprida kunskap bland hamnaktörer och kommuner, kompetensuppbyggnad
- 3: Teknikutveckling & demo – snabbladdning i svaga nät, mobila laddpunkter, samnyttjande landfordon-båtladdning
- 4: Konsumentinformation: Informationssida, laddkarta, kunskapsstöd, demonstration
- 5: Kunskapsskapande: Beteende och affärsmodeller, elnät mm.

Strategiskt mål: Gemensam planering

Strukturbild Fyrbodal utgör ett gemensamt underlag för mellankommunal planering, där alla kommuner i Fyrbodalsregionen medverkar, och med en bred samverkan med Västra Götalandsregionen och andra myndigheter.

Strukturbild Fyrbodal är ett arbetssätt och utgör plattform och forum för viljestyrd samplanering när det gäller service, utbildning, boende, fritid, kultur, näringsliv och infrastruktur.

Strukturbilden inkluderar även frågor om mark och kraftförsörjning, bredband, samt grad av självförsörjning och livsmedelsstrategi. Det finns ett väl fungerande samarbete kring större externa etableringar i Fyrbodalsregionen.

Framtidsbildens fyra hörnstenar

Gränsland – historiska och nutida gränser präglar struktur och utveckling i vår delregion.

Landsbygder – våra naturtillgångar är resursbaser och utgör grunden i våra styrkeområden.

Vattenrike – sött och salt vatten är grunden till allt liv och skapar möjligheter.

Trekärnigt centrum – tillsammans utgör våra största tätorter sjunde största befolkningscentra i landet.

Elektrifiering och energiförsörjning

Kartläggning av nuläge och samverkan ACCEL för att nå ett framtida önskat läge.

Strategiskt mål: Samspel och utveckling

Varje del av Fyrbodalsregionen utvecklas utifrån sina förutsättningar och i ett samspel mellan städer och landsbygder. Trestadsområdet har utvecklats till ett tydligt nav, vilket skapar förutsättningar för tillväxt och hållbar utveckling i hela Fyrbodalsregionen.

Trestad Center

Combiterminal för omlastning av gods, i första hand tåg/lastbil.

Mål i handlingsplanen för den regionala godsstrategin att utreda förutsättningar för en combiterminal i Fyrstadsregionen (och Boråsregionen). Finns sedan tidigare en i Falköping, Skaraborg.

Workshop i Vänersborg under hösten tillsammans med den regionala arbetsgruppen för godstransporter och andra intressenter.

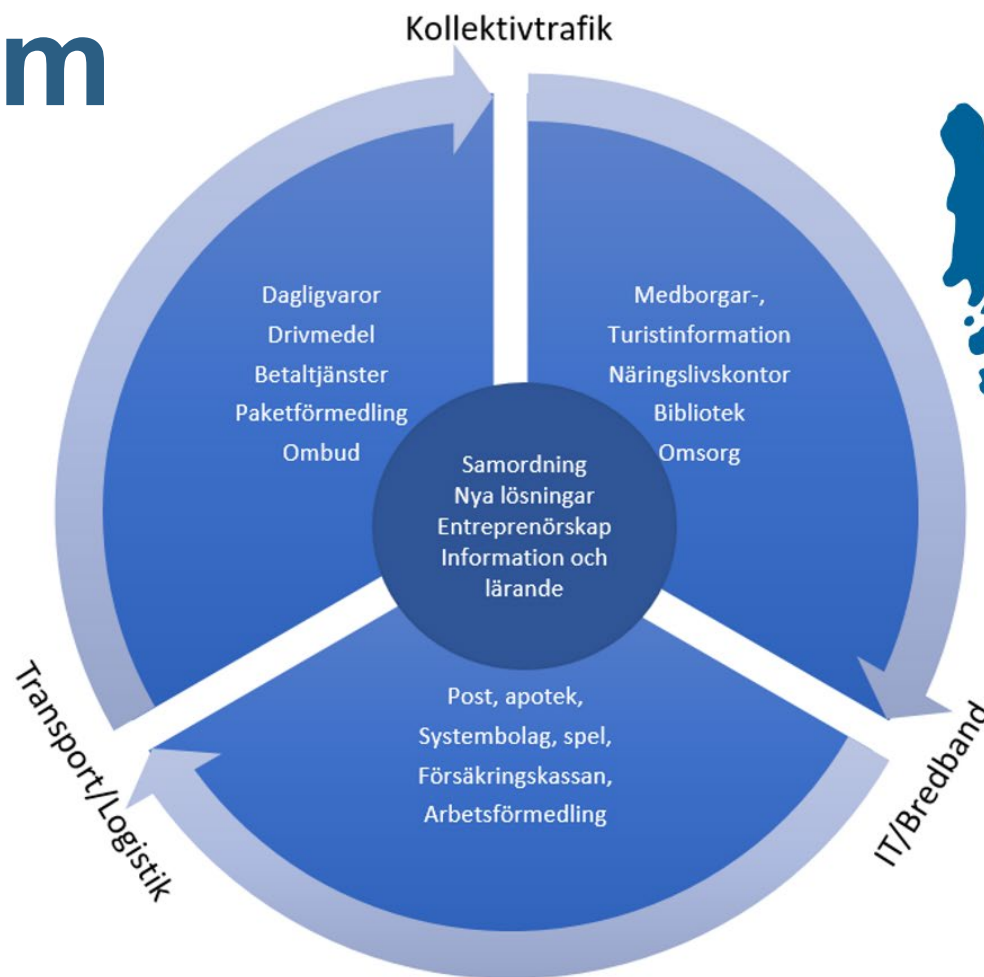

Regionalt serviceprogram

Nytt RSP 2023–2030

Tre insatsområden:

1. Kommersiell service blir i högre grad en del av andra samhällsutvecklingsfrågor och processer.
2. Utveckla butiker/servicepunkter och nya lösningar för post/paket-distribution.
3. Fler lokala mötesplatser och ökad attraktivitet.

Samverkan Påverkan Nätverk

Fysisk planering och hållbara transporter handlar till stor del om samverkan – mellan medlemskommunerna och med andra myndigheter och organisationer.

En viktig roll har våra nätverk på politisk och tjänstepersonsnivå, med representanter från alla våra medlemskommuner. Detta sker exempelvis genom:

- Nätverket för infrastruktur och kollektivtrafik
- Näringslivsnätverket
- Samhällsplanerarnätverket
- Nätverket för miljöstrategiska frågor

Läs mer på www.fyrbodal.se

På hemsidan finns information om våra verksamheter och projekt.

Här hittar du Förbundsdirectionens mötesdatum, handlingar och protokoll, samt kontaktuppgifter till all personal.

Här kan du även ta del av alla nyheter från kommunalförbundet, och anmäla dig till vårt nyhetsbrev.

Du kan även följa oss i sociala medier.

Vi finns på Facebook, LinkedIn, Twitter och Instagram

Fordonsindustri i förändring

De globala megatrenderna inom mobilitet och
deras påverkan på Position Västs område

P Fjæstad, J Forsberg
april 2022

1 Inledning

1.1 Syfte

Position Väst söker kunskap om megatrenderna inom mobilitet (Automotive) och hur dessa potentiellt kopplar mot området och dess företag.

1.2 Avgränsning

Uppdraget omfattar fokusområdet mobilitet, ej övriga fokusområden som finns inom Position Västs uppdrag.

På grund av uppdragets begränsade omfång och tidsram har det utförts som en skrivbordsstudie där tillgängliga publika data och författarnas egen branschkunskap och nätverk har använts. Resultatet av studien ska därför ses som orienterande och generellt.

En potentiell nästa studie bör innefatta en aktiv dialog med intressenter såsom företag och kommuner inom området samt en bredare omfattning innefattande Position Västs alla fokusområden och unika möjligheter.

1.3 Om uppdragsgivaren Position Väst

Position Väst är ett gemensamt kontor för att underlätta företagsetableringar i 17 västsvenska kommuner. Fyrbodals kommunalförbund är huvudman www.positionvast.se.

1.4 Om författarna

Per Fjæstad har en bakgrund inom fordonsindustrin och mer än 20 års erfarenhet av ledande roller inom internationella fordonstillverkare i Europa, USA och Kina. Han har även varit VD för en leverantör till fordonsindustrin. Sedan 2017 driver Per en egen konsultrörelse där han inriktat sig på att stödja företag, främst inom tillverkningsindustrin, gällande affärs- och ledningsutveckling och projektrelaterade områden. Per förstår behoven, takten och har ett brett globalt nätverk inom fordonsindustrin.

Johan Forsberg har varit aktiv inom fordonsrelaterad leverantörs- och tillverkningsindustri i mer än 35 år och har innehaft ledande roller inom inköp, logistik och finans samt även varit ägare och VD för en större underleverantör till den tunga fordonsindustrin. Johan har omfattande erfarenhetsbank om tillverkningsindustri, start-up's, in-/outsourcing och ett brett regionalt och nationellt affärsnätverk. Sedan 2021 bedriver Johan egen verksamhet inom affärsutveckling.

Tillsammans har Per och Johan en gemensam och stark vision om megatrenderna som en möjliggörare och språngbräda för svensk tillverkningsindustri.

2 Innehåll

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte.....	1
1.2	Avgränsning.....	1
1.3	Om uppdragsgivaren Position Väst.....	1
1.4	Om författarna	1
3	Uppdragsbeskrivning.....	3
4	Tillvägagångsätt.....	3
5	Vad menas med de Globala megatrenderna?.....	4
6	Definition av de verksamhetskategorier vi använder	5
7	Hur påverkas företag inom kategorierna av megatrenderna?	6
7.1	Kategori Vehicles	6
7.2	Kategori Systems	8
7.3	Kategori Components.....	8
7.4	Kategori Manufacturing	9
7.5	Kategori Raw material	9
7.6	Kategori R&D	10
7.7	Kategori Consulting	10
7.8	Kategori Logistics.....	11
7.9	Kategori Recruitment	11
7.10	Kategori Miscellaneous	11
8	Megatrendernas påverkan på företag inom Position Västs område	12
9	Sammanfattning	13
10	Bilaga	0
10.1	Tänkbara framgångsfaktorer för Position Väst i förhållande till megatrenderna	0

3 Uppdragsbeskrivning

I dialog med Position Väst landade vi i att analysen kommer byggas runt följande aktiviteter,

- Informationsinhämtning om området
- Samla information om företag i området
- Genomlysning med avseende på megatrender
 - o branschområden i framkant
 - o branschområden med utmaningar
 - o påvisa positiva exemplen och varför
- Dokumentation görs i enklare form och kan sedan utvecklas för olika syften av Position Väst

4 Tillvägagångsätt

Informationsinhämtning om området har primärt skett via sökningar på olika sidor på internet.

Information om områdets företag har hämtats från SCB, internet, vår företagsdatabas och egna kontakter.

Genomlysningen av megatrenders påverkan har vi gjort genom att dela in företagen i olika kategorier beroende på verksamhet och från indelningen tittat på alla megatrenderna utifrån respektive kategori – till exempel ”om jag är en komponenttillverkare hur kommer helheten av megatrenderna påverka mig?”

Med hjälp av indelningen blir det tydligare att förstå vilka verksamhetskategorier som kan komma att få medvind av megatrenderna respektive vilka som kommer ha lite mer motvind.

Här lyfter vi fram några som vi menar goda exempel och varför de enligt oss är det.

Med hjälp av detta material är vår förhoppning att,

- 1) Position Väst får ökad insikt i vad megatrenderna är och hur de, generellt, påverkar olika typer av företag och att det därigenom kan underlätta för Position Väst att utveckla strategier för att attrahera och, lika viktigt, behålla företag och arbetstillfällen i området.
- 2) Få underlag som kan användas i dialog med olika intressenter.
- 3) Analysen genererar idéer om hur Position Väst ännu bättre kan hjälpa bolag som finns eller står i begrepp att etablera sig i området.

5 Vad menas med de Globala megatrenderna?

Vi är just nu inne i en stor global omställningsfas där samtida skiften i teknik, vedertagna strukturer och samhället i stort driver förändring. Dessa förändringar är så omfattande att det i stället för *fordonsindustri* ofta är mer relevant att prata om det vidare begreppet *mobilitetsindustri* för att fånga in alla delar.

Parallellt påverkas vi av klimatförändringar, både direkt och även indirekt genom olika initiativ för att reversera dem.

Sammantaget skapar detta stora utmaningar men också möjligheter.

Det finns olika skolor gällande definition av megatrender men vi har valt att titta på de som vi uppfattar och som är vedertagna av de flesta inom industrin. De kan sammanfattas som,

Exit ICE -Enter NEVs	• Andelen globalt nyproducerade fordon med BEV/FCEV kommer överstiga andelen med förbränningsmotor redan om 10 år
OEM struktur	• Samarbeten/samgåenden för att klara omställningen • Nya OEM:er sprungna ur annan affärskultur • Gränsdragningen mellan OEM respektive leverantör suddas ut
Hållbara logistikflöden - Right-shore	• Klimatpåverkan • Störningar i tillverknings- och logistikflöden • Politisk instabilitet, förändrat globaliseringsklimat
Cirkulär ekonomi	• Miljö • Tillgång på råvara • Socialt mönster
Nyttja istället för äga	• Ändrade behov & kundprioriteringar • Alternativa ägandemodeller & nyttjande ställer andra tekniska krav
Uppkopplad & Autonom	• Transporteras istället för att köra • Tillkommande funktioner • Nya tjänster

6 Definition av de verksamhetskategorier vi använder

Som nämndes inledningsvis har vi delat in företag inom fordonsindustrin i olika *verksamhetskategorier*.

Beskrivning av de olika kategorierna med exempel framgår av tabellen nedan. Definitionen följer i stort gängse branschterminologi. Här kan tilläggas att ett företag kan finnas i flera olika kategorier.

KATEGORI	DEFINITION	EXEMPEL
Vehicles	Tillverkare av fordon som registreras i tillverkarens namn även kallade OEM:er (Original Equipment Manufacturer).	Personbilar, lastbilar, arbetsfordon, skogstraktorer m.fl
Systems	Tillverkar och levererar kompletta system till fordonstillverkare. Kännetecknande för dessa är att de tar ett helhetsansvar och är oftast experter inom sitt fält. De har egen R&D, många gånger egna produktfamiljer, och är oftast globala aktörer som kan supporta tillverkare överallt. Ett system består som regel av många olika komponenter som tillsammans integreras i ett givet fordon.	Bromssystem (består tex av: pedal, booster, skiva, ok, belägg, ABS enhet, elektronik) Sätessystem (oftast bestående av: framstolar, baksäte)
Components	Tillverkar och levererar komponenter både till systemleverantörer och fordonstillverkare. En komponent definierar vi som en del som utvecklas och oftast finns i olika produktfamiljer hos komponentleverantören. Leverantören anses vara expert på denna typ av komponent.	Bromsskiva, kullager, fästelement (skruv, mutter, nit, clips)
Manufacturing	Med denna kategori avser vi företag som tillverkar något på direkt uppdrag av någon som kan vara fordonstillverkaren eller någon annan leverantör. I Sverige pratar vi ofta om "legotillverkare". Andra benämningar är "blue-print supplier", "built to print supplier" – dvs den som ger uppdraget har konstruerat och validerat produkten.	Ventilkåpa, vevaxel, plastavtäckningar och avtäckningar av diverse slag
Raw material	Här har vi kategoriserat leverantörer av råmaterial (i en ganska vid definition). Dessa är oftast underleverantörer till andra nivåer av underleverantörer men kan också vara direktleverantör till fordonstillverkarna (tex karossplåt).	Plastgranulat, stål & metaller (även profiler och plåt), gummi
R&D	Utvecklings och forskningsföretag.	RISE, Innovatum Science Park
Consulting	Konsultverksamhet som kopplar till fordonsindustrin.	Teknisk produkt- & processutveckling, projektledning, affärsutveckling
Logistics	Här har vi kategoriserat allt som har att göra med transport och logistik.	Transport, emballage

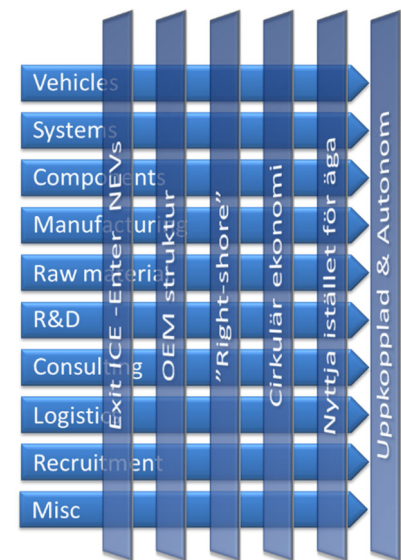
KATEGORI	DEFINITION	EXEMPEL
Recruitment	Företag inom rekrytering och personaluthyrning.	
Misc-ellaneous	Företag som vi inte kunnat placera i någon av ovan kategorier.	Maskiner, utrustning, förnödenheter

7 Hur påverkas företag inom kategorierna av megatrenderna?

Med hjälp av kategorisering och definitionerna ovan, har vi tittat på megatrenderna från ett företags (verksam i någon av kategorierna) perspektiv med frågeställningen "hur påverkar detta oss?".

Resultatet från denna övning blir självfallet generellt men ger ändå en tillräckligt klar bild för att jobba vidare på olika plan med frågor som till exempel,

- Vilka företag har vi idag inom dessa kategorier?
- Hur påverkas de?
- Vilka företag är det troligt att vi kan attrahera med vårt nuvarande upplägg?
- Kan vi dra fördel av några av megatrenderna för att attrahera fler?
- Vilka styrkor har området som kan kopplas ihop med megatrenderna inom mobilitet för att ytterligare stärka det?

7.1 Kategori Vehicles

Utsikten från en fordonstillverkares perspektiv är förmodligen den som kommer att förändras mest eftersom de, åtminstone hittills, har varit nav och motor i fordonsindustrin.

Att själva framdrivningen i snabb takt skiftar från fossila förbränningsmotorer (ICE) till någon form av elfordon är de flesta införstådda med. Skiftet är framför allt drivet av klimatförändringen men är också ett led i att flytta bort från oljan som inte är en oändlig resurs samt geopolitiskt svår. Förändringen sker globalt men i olika hastighet. Områden med hög befolkningstäthet, korta körsträckor eller på nya marknader (tex Kina) har en mycket snabb utveckling och drivet av ökad klimatmedvetenhet är förändringen också snabb på många etablerade marknader som tex i Europa (där Norge som en stor producent av olja ändå per capita är världens mest elfordonstata land). Bland fordonsslag ligger stadsbussar och mindre närtransportfordon i framkant följt av personbilar.

Skiftet har pågått en längre tid med olika former av hybridisering (alltså en mix av ICE och eldrift) men har i takt med batteriutvecklingen mer och mer skiftat till ren eldrift (New Energy Vehicles - NEVs). Gällande energilagringen är den ledande inriktningen batterier som integreras i fordonet men det sker också mycket utveckling kring vätgas (där vätgas som lagras i en speciell tank i fordonet omvandlas till elektricitet som sedan driver dess elmotor, konceptet kallas ibland FCEV). Det finns också koncept där man kan byta ut ett urladdat batteri mot ett fulladdat via ett nät av batteriväxlingsstationer.

Här ska också nämnas att ICE relaterade fordon kommer att finnas parallellt under en övergångsperiod vilket innebär att utveckling och användande av förnybara och fossilfria bränslen såsom t.ex Bio-gas som nu används i området är fortsatt viktiga.

Skiftet i framdrivning innebär stora utvecklingsinsatser för fordonstillverkarna. Dels är det utveckling av den nya drivlinan, dels är det den fysiska integrationen i fordonet där batterierna är tunga, utrymmeskrävande och dessutom inte kan placeras varsomhelst. För att bli effektiva måste därför fordonen konstrueras om från grunden och det driver bland annat behov av mer lättviktsmaterial, nya tekniska koncept i bilens grundstruktur och därmed stora utvecklingskostnader.

Parallellt med skiftet i framdrivning pågår också flera andra förändringar som påverkar fordonen. Den trend vi kallar "uppkopplad och autonom" är i sig större och mer omfattande än bytet av framdrivning. Några av drivkrafterna bakom denna trend är bland annat ändrade sociala mönster, nya marknader och trafikförtätning. Vi går från att köra bil till att åka i bil, dvs vi låter oss gärna transporteras i stället för att själva köra och kan på så sätt utnyttja tiden vi färdas till att göra saker vi är vana att kunna göra i andra miljöer t.ex chatta på sociala medier, arbeta ostört eller medverka i videomöten o.s.v. Den autonoma utvecklingen av fordonen kommer flytta sig från att som idag assistera föraren (speciellt under långfärd) till att ta över och i stora delar frånta ansvaret från "den oberäkneliga" människan. Det kan på sikt bland annat betyda att det går att reducera mängden säkerhetssystem i fordonen.

För att realisera denna trend krävs en massiv förändring av bilens intelligens och det innebär såväl hårdvara som mjukvara. Denna förändring liknar på flera plan skiftet som mobiltelefoner genomgick från talapparater till smartphones.

Som en direkt följd av dessa förändringar på fordonen ser vi fler och utökade samarbeten och samgåenden mellan olika tillverkare. En sådan är t. ex det nya företaget Stellantis som är en Europeisk megatillverkare sprunget ur Fiat och Peugeot (som ju nyligen också införlivade Opel). Vi ser också nya OEM:er med annan bakgrund (ofta Telecom) och affärskultur, t.ex Tesla, Nio, Evergrande med flera.

Behov av att kunna återanvända en större del av fordonet ökar i takt med ökad miljömedvetenhet i samhället och investerare men kanske i ännu högre utsträckning av att det helt enkelt inte kommer finnas tillräckligt mycket jungfrulig råvara att tillgå. Det innebär att redan på ritbordet måste varje del i fordonen utvecklas med större hänsyn till hur man 1) kan reparera 2) kan renovera och 3) så småningom återvinna delen.

På liknande sätt är trenden att man som producent av en vara (i detta fall fordonet) måste ta ett helhetsansvar för klimatavtrycket som uppstår i hela tillverkningskedjan. Fler och fler investerare och andra aktörer kräver att tillverkarna redovisar detta (bland annat genom Green House Gas protokollet som följer de sex växthusgaser som Kyoto avtalet reglerar). Detta i kombination med de störningar i tillverknings- och logistikflöden vi sett under pandemin, ett ökat antal naturkatastrofer och politisk instabilitet gör att fordonstillverkarna i högre utsträckning kommer att fokusera på en varas ursprung vid val av leverantörer – hållbara logistikflöden eller "Right-Shore".

En ytterligare trend, delvis sprungen av ovan beskrivna megatrender, är ett skifte i hur man tjänar sina pengar på fordonen. Tidigare uppstod i princip all intäkt vid försäljningsögonblicket medan det med all service och nya tjänster som kopplas till fordonet, kommer intäkterna i allt större utsträckning under användandet, dvs fordonet blir en plattform för en mängd intäktsmöjligheter (jämför Telecom). Därför är det troligt att fler OEM:er kommer att skifta sin affärsmodell från engångsförsäljning till att själva äga fordonen och i stället erbjuda olika former av prenumerationstjänster. Det i sin tur ställer högre krav på att fordonen hålls rullande och tillgängliga (jämför lastbilar).

NEVS och Polestar är båda tydliga exempel i Position Västs område som påverkas av i princip alla megatrender, och också har agerat på möjligheterna som de kan innebära. Även andra fordonstillverkare i området såsom tillverkare av bussar, skogsmaskiner, el-scooter etc., kommer att bli påverkade av en eller flera megatrender.

7.2 Kategori Systems

De effekter vi ser hos fordonstillverkarna kommer till stor del även gälla systemtillverkarna. Den stora förändringen är ett skifte där systemleverantörerna kommer ha ett större ansvar men även en del av affären i ett fordon. Hierarkin mellan fordonstillverkare och systemleverantör blir mer otydlig, de kommer i högre utsträckning ha en koexistens. Fordonet är varumärket och bärare av ett antal system och fordonstillverkaren har som primär uppgift att integrera olika system, systemen i sig däremot är systemleverantörernas ansvar. Tydliga exempel här är bl. a att både Google och Microsoft har egna operativsystem för fordon och där äger de även en del av affären. Andra exempel är Northvolt och andra batteritillverkare som har en stor del i fordonens framdriftssystem.

Skiftet i framdrivning gör att ICE relaterade system som förbränningsmotor, bränsletank, bränslepumpar/ledning, avgassystem med katalysator mm helt försvinner. Andra system såsom klimatsystem, styrsystem, bromssystem, transmission, med flera måste förändras. Nya system är bland annat styr/kraftelektronik, laddningssystem, batterisystem, främre bagagerum ("FRUNC") och annan förvaring.

Generellt finns också ett ökat behov av lättviktskoncept - antingen för att reducera vikt för ökad körsträcka och minskad belastning på fordonets övriga system och/eller kunna använda viktreduceringen till att öka batterikapaciteten (och därigenom ökad körsträcka).

Med ökat ansvar för hela tillverkningskedjans klimatavtryck följer att OEM:er kommer öka sitt fokus på faktorer som kommer påverka detta och det kommer få ökad betydelse vid val av leverantör. De flesta systemleverantörer har redan verksamhet på alla kontinenter och därför är det troligare att detta har en högre påverkan för stegen under systemleverantörer.

Behovet av återanvändning och möjlighet att återvinna gäller på samma sätt som beskrivits ovan i stycket Vehicles.

Megatrenden "Nyttja istället för äga" och beskrivningen under Vehicles förväntas driva flera förändringar för systemleverantörerna, dels högre krav i tekniska specifikationerna för att öka up-time vilket kan öka intäkterna och dels förändrade betalningsvillkor baserat på att fordonstillverkarna inte får en engångsbetalning om fordonet hyrs ut.

7.3 Kategori Components

Analogt med påverkan för systemleverantörer kommer liknande utveckling ses hos komponenttillverkarna. En förväntad förändring är att man som komponentleverantör i mindre utsträckning jobbar direkt med OEM:erna och i stället mer med systemleverantörerna vilket kan komma att påverka inarbetade affärsnätverk och strukturer.

Skiftet i framdrivning gör att ICE relaterade komponenter helt faller bort, t.ex. vevstakar, transmissionskåpor, vippor, växellådsdetaljer, kylarpaket mm.

Några behöver förändras för att passa förändrade system och det finns tillkommande komponenter inom inredning, styrelektronik, delar i batterisystemet mm.

Analogt med system finns ett ökat behov av lättviktkomponenter.

Med ökat ansvar för hela tillverkningskedjans klimatavtryck följer att komponentleverantörens kunder kommer att öka sitt fokus på faktorer som kommer påverka detta och det kommer få ökad betydelse vid val av teknologi, leverantör och dess geografiska placering. I och med detta synsätt kommer andra urvalsfaktorer än de som tidigare dominerat prioriteras upp. Här kan det ske stora förändringar och här har svenska tillverkare på många plan starka möjligheter.

Behovet av återanvändning och möjlighet att återvinna gäller på samma sätt som beskrivits ovan med den skillnaden att det är på komponentnivå som det kanske kan göra störst skillnad. De tillverkare som utvecklar möjligheter att öka användningen av återvunnet material till samma eller bättre prestanda kommer växla upp mångfalt.

På samma sätt som ovan kommer behoven av ökad tillgänglighet (up-time) öka och med det högre krav i tekniska specifikationerna och potentiella intäkter. Även för komponenttillverkare, förutspås förändringar i betalningsvillkor.

Sammanfattningsvis är komponentleverantörer klart påverkade av megatrenderna och det kommer vara viktigt för dem att säkerställa att det finns väl upparbetade kanaler till flera än sina inkörda OEM kunder. Speciellt utsatt är man som tillverkare av ICE relaterade komponenter. Där gäller det att man redan nu jobbar aktivt med strategier för att växla ut dessa.

Inom Position Väst är Spicer Nordiska Kardan/Dana ett lysande exempel på en leverantör som växlat ut ICE komponenter mot nya komponenter anpassade till megatrenderna.

7.4 Kategori Manufacturing

Generellt följer denna kategori på många sätt den hos komponentleverantören men den skillnaden att man kanske är ännu mer utsatt eftersom man oftast är helt beroende av att tillverka något på uppdrag av andra och man finns i regel längre ifrån OEM:erna.

Med förändringen av framdrivning kommer det bli mindre behov av skärande bearbetning, ICE drivlinekomponenter, järn och stålsgjutgods. Däremot ett ökat behov av kompositdetaljer, (grova) ledningsnät, gjutna lättviktsdetaljer, delar till battericeller, andra delar i battericeller.

På samma sätt som ovan kommer behoven av ökad tillgänglighet (up-time) öka och med det högre krav i tekniska specifikationerna och potentiella intäkter.

Många legotillverkare kommer bli klart påverkade av megatrenderna och det kommer vara viktigt för dem att säkerställa att det finns väl upparbetade kanaler till flera än sina traditionella OEM kunder. Speciellt utsatt är man som tillverkare av ICE relaterade detaljer. Där gäller det att man redan nu jobbar aktivt med strategier för att växla ut dessa och kanske helt byta inriktning och bransch.

7.5 Kategori Raw material

Förändringen för råmaterialeleverantörerna blir att behovet av råmaterial knutet till ICE motorer och drivlinekomponenter kommer att minska. Exempel på det är material för gjutning av stål och järn produkter.

Å andra sidan kommer behovet av råmaterial för tillverkning av batterier, kompositer och aluminiumdetaljer samtidigt att öka. Genom den tidigare beskrivna förändringen av OEM strukturen

kommer i vissa fall de direkta kunderna att ändras från att tidigare varit en OEM till att nu kunna vara en systemleverantör eller komponentleverantör.

Det ökade ansvaret med avseende på mänskliga rättigheter, miljö, naturkatastrofer och politisk stabilitet kommer påverka val av teknolog, leverantör men också dess geografiska placering. I och med detta synsätt kommer andra urvals faktorer än de som tidigare dominerat prioriteras upp. I detta område ser vi stora förändringar komma.

För att ersätta råmaterialet kommer kravet på återvunnet material att öka exempelvis kommer det behövas större renhet, samtidigt som man bibehåller samma grundegenskaper som i ursprungligt råmaterialet.

Här ser vi god affärsutvecklingspotential i och med att processen att ta fram återvunnet material behöver förfinas och att materialet (det återvunna) kommer att få ett ökat affärsvärde. Stena Recyclings nyligen etablerade bolag BatteryLoop Technologies AB och Scandinavian Enviro Systems är tydliga och framåtriktade exempel inom detta område.

7.6 Kategori R&D

Skiftet från ICE till NEVs kommer öka behoven av forskning och utveckling kring bland annat batteriteknik, kompositer, lättviktskoncept, nya tillverkningsmetoder för sammanfogning av blandmaterial, elmotorer och bränsleceller. Det kommer innebära mindre behov inom exempelvis förbränningsteknik, avgasreningsteknik, ICE motorutveckling och bensen/diesel bränsleutveckling.

Med förskjutningen mot systemleverantörerna kommer också mer av forskningen initieras, bekostas och till viss del utföras hos systemleverantörerna.

Right-Shore trenden kommer bland annat innebära en fortsatt utveckling och användande av digitala geografiskt neutrala utvecklingsverktyg.

Man kan också förvänta en betydande ökning av forskning och utveckling kring cirkulära system, både på ingående material och förfining av själva återvinningsprocessen (skrotning blir high-tech industri).

Utveckling inom teknik som möjliggör högre grad av "plug n play" mellan olika fordonstillverkare och fordonstyper, t.ex mobilt batteribyte (ref NIO).

Innovatum Science Park är en stark aktör inom Position Västs område som delvis redan verkar i denna arena.

7.7 Kategori Consulting

Konsultbranschen är per definition till för att vägleda och supportera förändringar. Förändringarna inom mobilitet skapar ett enormt behov och då specifikt inom teknisk konsultverksamhet. En vinnarbransch och också ett av styrkeområdena inom Position Västs område.

ICE-NEV:s - Väldigt positiv uppsving, dels inom drivlinan, dels traditionell el och mekanisk utveckling som följd av att alla OEM:er behöver utveckla nya plattformar.

OEM Struktur – Här finns nya spelare att göra affärer med.

Right-Shore - Ökat behov av kompetens hos flera kunder bland annat komponentleverantörer som kan vinna nya affärer och behöver hjälp.

Cirkulär Ekonomi - Ökat behov av kompetens inom materialutveckling, processutveckling, klimatanalyser mm. Klimatingenjörer kommer att bli eftertraktade.

Ownership model – På grund av ökad kravnivå behöver nya system med annorlunda teknisk specifikation och kostnads balans utvecklas. Bilplattformar och system måste utvecklas för att möjliggöra "plug n play " integration.

Connected & Autonomous – Stort behov, i synnerhet på mjukvarusidan.

7.8 Kategori Logistics

Nya komponenter, som batterier och aluminiumstrukturer, kommer i högre utsträckning att integreras i fordonens grundstruktur (moduler) vilket gör att närheten till fordonets produktionsplats får ökad betydelse ur ett logistik perspektiv, det bör också innebära färre transporter och ett behov av färre logistikhubbar.

De system och komponenter som har behov av att transporteras längre sträckor behöver flyttas från vägtransport till tågtransport detta för att möta de kommande kraven inom områden som right-shore, miljö och cirkulär ekonomi.

Generellt kommer behovet av längre transporter minska eftersom logistikflödet behöver ta hänsyn till klimatpåverkan, risker för störningar med avseende på pandemier och naturkatastrofer samt risken för snabbt skiftande politiska förändringar exempelvis handelshinder eller krigsliknande tillstånd.

I de kortare logistikflödena kommer elektriska lastbilar i framtiden att vara dominerande. På samma sätt som för persontransporter, kan lastbilar komma att ägas av tillverkarna.

Transportkostnaden kommer då i ännu större utsträckning inkludera hyra av plats på fordonet per transport eller timme.

Med en ny OEM struktur kommer kontaktytorna i logistik affärer att flyttas från i många fall OEM till System och Komponenttillverkarna.

Bättre uppkoppling ger större flexibilitet och säkerhet i logistikflödet. I takt med mindre oförutsedd mänsklig påverkan kan visionen om "Det rullande lagret" och "Just in time" komma att bli en verklighet.

En ny affär kan komma att bli "fordonsflyttare". Fordon som gjort sin del transportkedjan kan behöva flyttas till nästa uppdrag. Eventuellt kommer 5:e generationens självkörande fordon att klara uppgiften på egen hand.

7.9 Kategori Recruitment

Den direkta påverkan vid rekrytering blir en förändring av kompetenskraven inom de områden som kommer att utvecklas baserat på den förändring av mobilitetsindustrin som vi tidigare beskrivit. Vi kan se ett ökat behov av kunskap inom teknik, konstruktion, IT och systemutveckling. Även miljö "cirkulär ekonomi" och logistik "right shore" är områden där ökad kompetens kommer att krävas.

Den tidigare beskrivna förändringen av OEM strukturen kommer kunna erbjuda nya kunder "spelare" att göra affär med.

7.10 Kategori Miscellaneous

En förändring bland många är t.ex infrastrukturen och hur påfyllningen av energi i fordonen görs. Nya aktörer dyker upp och utmanar de traditionella "bensinmackarna". De nya el mackarna kan också etableras på andra platser än de traditionella mackarna tex på parkeringar vid ett köpcentrum eller strategiskt vid en större väg.

En utmaning vid nyetableringar eller ombyggnad av redan etablerade fossila mackar är tillgången på ström både vad det gäller effekt och kapacitet. Det kan konstateras att utbyggnadstakten av laddstationer idag inte är tillräcklig för att kortsiktigt möta behovet av publik laddning.

Etablering av stationer för mobilt batteribyte möter samma utmaningar som nya el mackar samtidigt som dom kräver ett större utrymme än en vanlig laddstation. En byggnad där byte av batteri kan ske samt ett utrymme där redan utbytta batterier lagras och laddas.

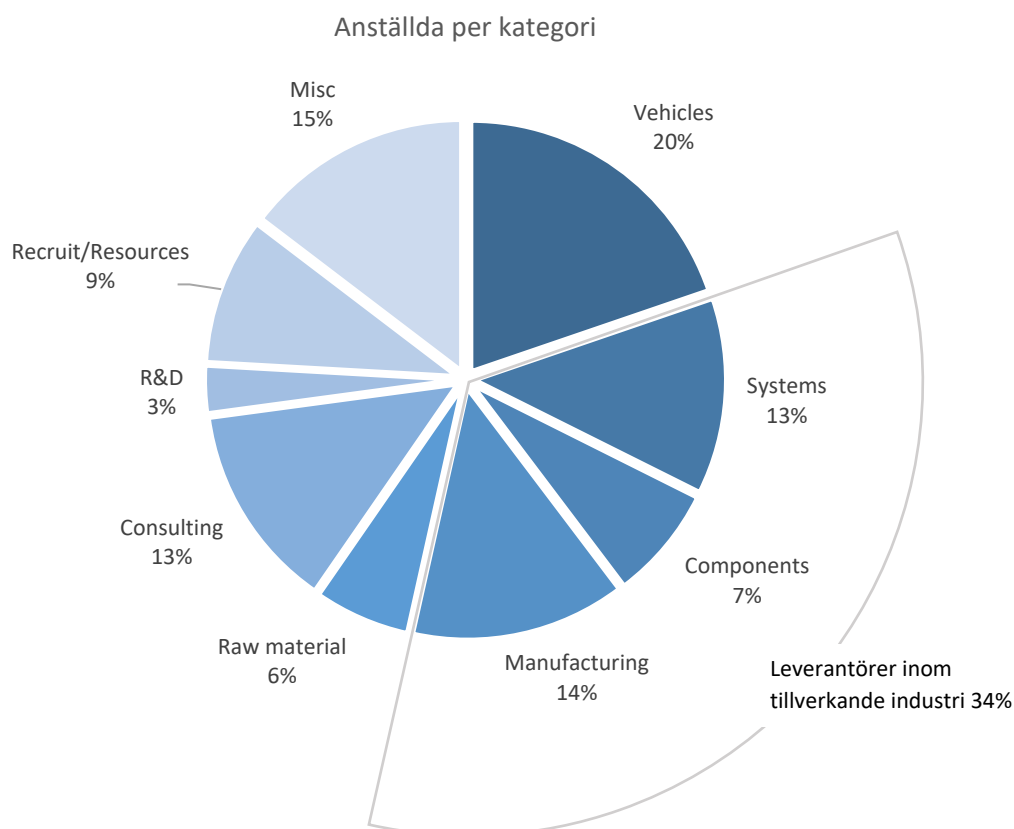
En bra sammanfattning av ämnet finns att läsa i "rapport_laddinfrastruktur_211020" från Fyrbodals kommunalförbund.§

8 Megatrendernas påverkan på företag inom Position Västs område

Vi har tittat på företag inom Position Västs område som är verksamma direkt eller indirekt inom mobility. Urvalet har gjorts dels genom egen kunskap, dels med hjälp av SNI kod ¹.

Vi har avgränsat sökningen till företag med årlig omsättning större än en miljon kronor samt fem anställda eller fler. Företagsdata från bolagsverket per den 1 april 2022.

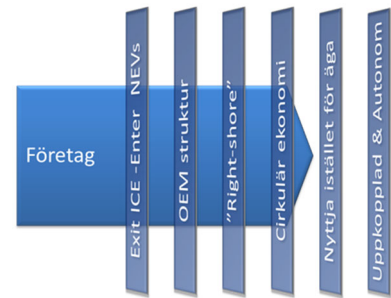
Totalt har vi hittat 103 bolag i området som matchar detta urval. De omsätter totalt strax över 10 miljarder kronor och omfattar ca 5400 arbetstillfällen som fördelas sig enl nedan diagram.

¹ Vår erfarenhet är att SNI kod är ett bra angreppssätt i många hänseenden men det ger en delvis missvisande bild i de fall ett bolags säte inte ligger i det område vi undersöker eller om företag med säte i området har anställda utanför området. Vi har inte uppfattat att detta är det primära för denna studie men om behov finns, och givet mer tid, kan en djupare analys göras.

För dessa företag har vi utifrån de ovan beskrivna megatrenderna, uppskattat hur de potentiellt kan komma att påverkas. Resultatet indikerar att;

- 25% av företagen kommer påverkas i hög grad
- 30% kommer påverkas i betydande grad
- alla kommer påverkas i någon omfattning

9 Sammanfattning

Vi befinner oss i en tid av förändring och omstöpning där fordonsindustrin förflyttas från att syssla med just fordon till att omfatta mycket mer i det vi idag kallar mobility. För oss som varit verksamma inom industrin ett tag känns förändringarna de senaste fem åren mer omfattande än de vi sammanlagt upplevt under de 25 tidigare åren – utmanande men framför allt fantastiskt spännande.

Som nämndes inledningsvis är denna skrivbordsstudie begränsad i sin omfattning och det kommer behövas mer djuplodande analyser av respektive företag för att förstå dess specifika situation. Vad vi däremot kan säga med säkerhet är att megatrenderna kommer driva någon form av förändring hos alla företag verksamma inom mobility. Det kommer att innebära utmaningar men också möjligheter att skapa positiva förändringar om man agerar proaktivt. Därför är det viktigt att *alla* företag utvecklar sin egen strategi för att möta megatrenderna.

Inom Position Västs område ser vi flera faktorer som på många sätt kan bidra till att skapa bra utveckling och just positiv förändring;

- Vi uppfattar att det finns ett starkt band mellan a) en aktiv, affärsnära Högskola b) Innovatum med dess olika verksamhetsgrenar, inte minst inkubator och c) mångfalden av teknikintensiva företag. Här tror vi att helheten bidrar till att skapa en total summa som är större än de enskilda komponenterna.
- Möjligtvis sprunget ur ett historiskt teknikerarv från Saab men som förvaltats och utvecklats mycket väl, har Position Västs område en mångfald av olika teknikorienterade konsultföretag. Vår data indikerar att teknikkonsulttäteten här är dubbelt så hög som i rikssnittet. Som beskrivits tidigare är just denna typ av kunskap och verksamhet djupt involverad och bidragande till förändringarna både inom och utanför området. Vi har också med glädje noterat att framgång skapar framgång – under tiden vi gjort denna utredning har flera nya teknikintensiva företag etablerats sig i området.
- En faktor som inte alltid framhålls men som vi baserat på våra egna erfarenheter av nyetableringsprojekt ser som viktig är Position Väst områdets goda tillgång på välutbildad och engagerad industriell arbetskraft, som har lång tradition av att arbeta inom fordonsindustrin och andra komplexa industrier. Detta kommer bli speciellt viktigt inom megatrenderna right-shore och cirkulär ekonomi, men är självklart också en fantastisk bas vid etablering av fordonstillverkning.
- Vi ser också kopplingen mellan högkvalificerade jobb och en attraktiv livsmiljö som en framgångsfaktor som löper igenom alla megatrender.
- Området har också ett positivt investeringsklimat med unika etableringsmöjligheter som geografiskt ligger mitt i Sveriges mobilitetscentrum med närheten till hela Sveriges fordonsindustri.

10 Bilaga

10.1 Tänkbara framgångsfaktorer för Position Väst i förhållande till megatrenderna

USP	Exit ICE – Enter NEVs	OEM struktur	Right-shore	Cirkulär Ekonomi	Nyttja istället för äga	Uppkopplad & Autonom
Hög teknikkonsulttätet – dubbelt så hög andel som rikssnittet. Historiskt arv från teknikorienterade Saab som förvaltats utvecklats och förvaltats mycket väl	✓		✓	✓	✓	✓
Kedjan av, - aktiv, affärsnära Högskola - Innovatum med dess olika verksamhetsgrenar inte minst inkubator - mångfald av teknikintensiva företag	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kopplingen mellan högkvalificerade jobb och en attraktiv livsmiljö	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Närheten till hela Sveriges fordonsindustri		✓	✓	✓		
Tillgång på välutbildad, lojal och engagerad arbetskraft med lång vana av att arbeta inom fordonsindustrin och andra komplexa industrier	✓	✓	✓	✓		
Positivt investeringsklimat med unika etableringsmöjligheter mitt i Sveriges mobilitetscentrum	✓		✓	✓		

Ägardialog

Mediapoolen Fyrbodal

MEDIAPOOLEN
VÄSTRA GÖTALAND AB

Ägardirektivet – Vad ska vi leverera

- Att tillgodose behovet av **kvalitativa produkter för mediapedagogisk undervisning** för kommuner inom kommunalförbunden Sjuhärad, Skaraborg och Fyrbodal.
- Bolaget skall vara en **kraftfull resurs för kompetensutveckling** med fokus på praktisk mediapedagogisk metodik.
- Utveckla det mediapedagogiska innehållet i en riktning av **mer egenproduktion** och ökade möjligheter till interaktion mellan användarna.
- Verka för **utökad samverkan** med andra offentliga huvudmän med liknande verksamhetsinriktning.

Utmaningar

- Att driva skola är kostsamt
- Tidsbrist- lite tid för för- och efterarbete inför lektioner
- Lärarbrist- brist på behöriga lärare
- Kompetensutvecklingsbrist

Våra lösningar

- Att driva skola är kostsamt – därför delar vi kostnaden på många
- Lärarbrist – Kvaliteten på läromedel blir ännu viktigare, vi granskar materialet.
- Tidsbrist – Vi sparar tid åt läraren med handledningar, digitala lektioner, quiz.
- Kompetensutvecklingsbrist – Vi erbjuder kompetensutveckling när lärarna har tid och helt utan extra kostnader

Ett nytt IKT-lyft för skola och förskola

Spelfifiering och textäventyr

Med textäventyr får eleverna ett verktyg som sätter fart på fantasi och skrivglädjen. Plömtigt smittar tangerensia i klassrummet!

Henrik Kozetz
Utvärderingslärare, CR

Digitalt escape room

Lär dina elever lösa mysterier och problem, träna samarbete och klara utmaningar tillsammans i digitala escape rooms. Lär dig att bygga escape rooms i OneNote.

Ousella Celin
IKT-pedagog, Medicenter Årskåping

Musikens påverkan av filmupplevelsen

Musiken skapar stämning, förstärker stämning, påverkar vad vi uppfattar och ger ledtrådar till filmhistorien. Men hur gör det sig?

Karl Malmberg
IKT-pedagog, Mediapoolen

Deep fake och digital källkritik

Vad är fake och vad är äkta? Det blir allt svårare för oss att avgöra användare av olika budskap.

Mikael Skogert
IKT-pedagog, AV Media Kronoberg

Datasäkerhet

Jag har inget att dölja, så resonerar många när det kommer till den data vi delar med oss av till sociala medier. Men är det ett förhållingsmått som håller i den digitala världen?

Per Tibbensen
IKT-pedagog, AV Media Kronoberg

Styr hjärna och tankeförmåga med virtuell verklighet

I denna digitala kvart resonerar du om att hjälpa av riktiga bilder och VR att skapa undervisning som påverkar.

Eva Martinsson
IKT-pedagog, AV Media Skåne

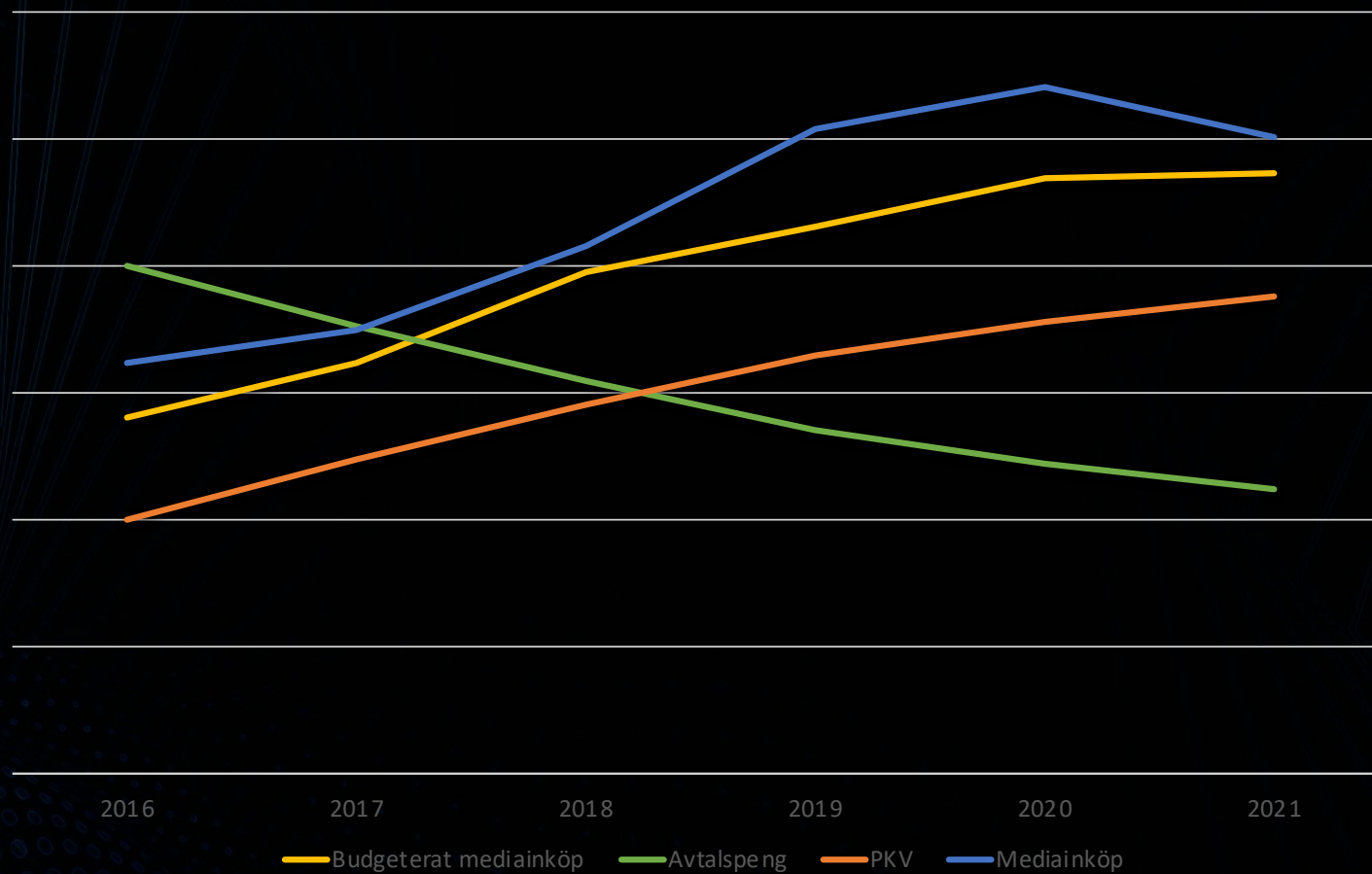

Försäljning

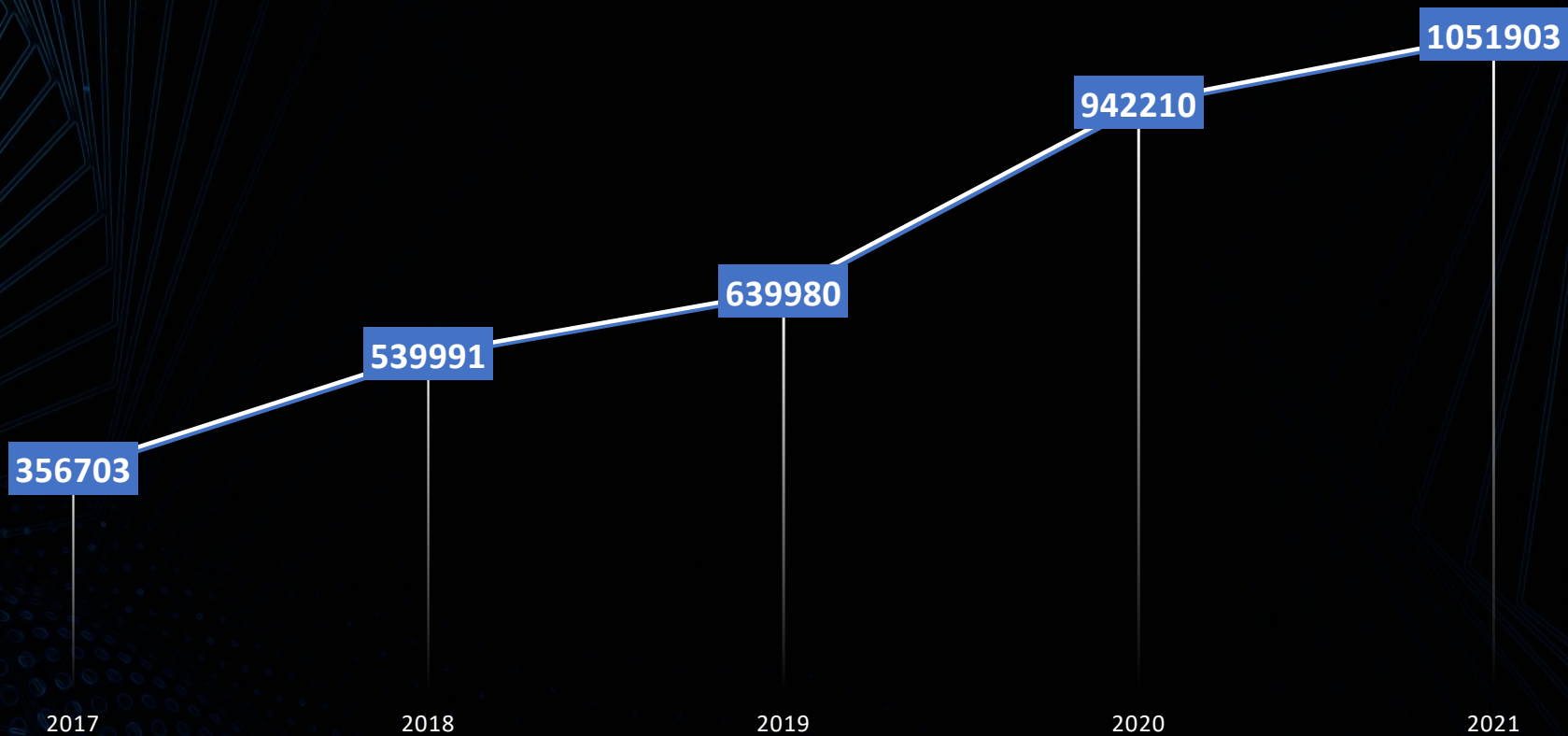
- Intern upphandling
- Kvalitetssäkrat produktval
- Fungerande infrastruktur är vår målsättning
- Montering. Helhetslösning från ax till limpa.
- *Mediapoolen lägger stor vikt vid produktval. Köparen får en användbar produkt av hög kvalitet.*
- *Försäljningsavdelningen expanderar då allt fler kommuner använder möjligheten till intern upphandling.*

Budgeterat mediainköp / Avtalspeng / PKV / Mediainköp

FILMSTRÖMMAR

Vad gör oss unika

- Kommunerna är med och styr – Utvecklingsgruppen
- Utveckla tjänster efter behov, äger vår plattform
- Det bredare uppdraget: Kompensatoriskt, Likvärdighet, tillgänglighet
- Inget vinstintresse
- Bred samverkan med andra Mediecentraler
- Nära och personligt
- Unik kompetens

Seniorer

- Externa kommuner och partners finansierar nu plattformen för våra kommuner.
- Unik resurs för aktiviteter inom äldreomsorg.
- Möter den snabbt växande digitaliseringen av äldreomsorgen.

Frågesport och aktiviteter

Vad kan du om gamla frisyrer och trender? Kan du placera in sviter, ygg, spraylugg och pöle i rätt årtionde? Gör vårt roliga frisyrguiz.

I plattformen hittar ni frågesport, korsord, ordlådor m.m. för den som vill aktivera sig själv eller en grupp.

Film

En riktigt bra dramafilmm eller en vacker naturdokumentär. Det finns lite av varje i vår filmsamling.

Nå kan strömma film med gott samvete hos oss. Vi har betalat licensen för institutionell visning.

Tidskapslar

Hur fräste vi semester på 50-talet? Vilka är våra svenska jultraditioner? Hur var buet som rasarar? Och hur var

Trygghet och kompetens

För medlemskommunen är Mediapoolen en trygg och långsiktig stödfunktion. Med kompetensutveckling, ny teknik och strömmande medialösningar som är granskade, utvalda och lättillgängliga.

Vi möter den digitala utvecklingen tillsammans!

Vi kommer till er!

Under hösten 2022 kommer vi att kontakta våra kommuner i Fyrbodal för information och utbyte för att göra rätt satsningar med kommande årens utveckling.

Beslut avseende avtal på delegation av förbundsdirektören, enligt delegeringsordnina beslutad i direktionen den 20 september 2018

[illegible]

Tjänsteköp - stöd i projekt om inventering av lokala behov av kurskap